

Hanku Peki
27.11.00 MN:

TORNIO GOVENIUS

Kaupunkiarkeologiset pelastuskaiivaukset

Tornionlaakson maakuntamuseo 2000
Vesa-Pekka Herva

Sisällysluettelo

Arkistotiedot.....	2
Ote peruskartasta 2541 03 Tornio.....	3
Johdanto.....	4
1. Kaivausmetodi ja kaivausten kulku.....	5
1.1 Kellari.....	7
1.2 Hirsirakenne.....	9
1.3 Kaivausalueen muita ilmiöitä.....	12
2. Johtopäätökset.....	13

Liitteet:

Kuvat 1-6

Kaivauskarttoja 10 kpl

Esinepiirroksia 4 kpl

Diapositiiviluettelo

Mustavalkonegatiiviluettelo

Löytöluettelo

Arkistotiedot

Kaupunki: Tornio, Keskikatu (II/3/6)

Tutkimusten laatu: Pelastuskaivaukset

Ajoitus: 1600- ja 1700-luku

Peruskartta: 2541 03 TORNIO
 $x = 7305\ 20$ $y = 2506\ 20$ $z = n. 5\ m$

Maanomistaja: Tornion kaupunki

Tutkimuslaitos: Tornionlaakson maakuntamuseo

Kaivausjohtaja: Vesa-Pekka Herva

Kenttätyöaika: 3-21.7.2000-08-28

Tutkimusalueen laajuus: n. 300 m²

Tutkimusten kustantaja: YIT-Yhtymä Oyj, 94 436 mk

Diapositiivit:

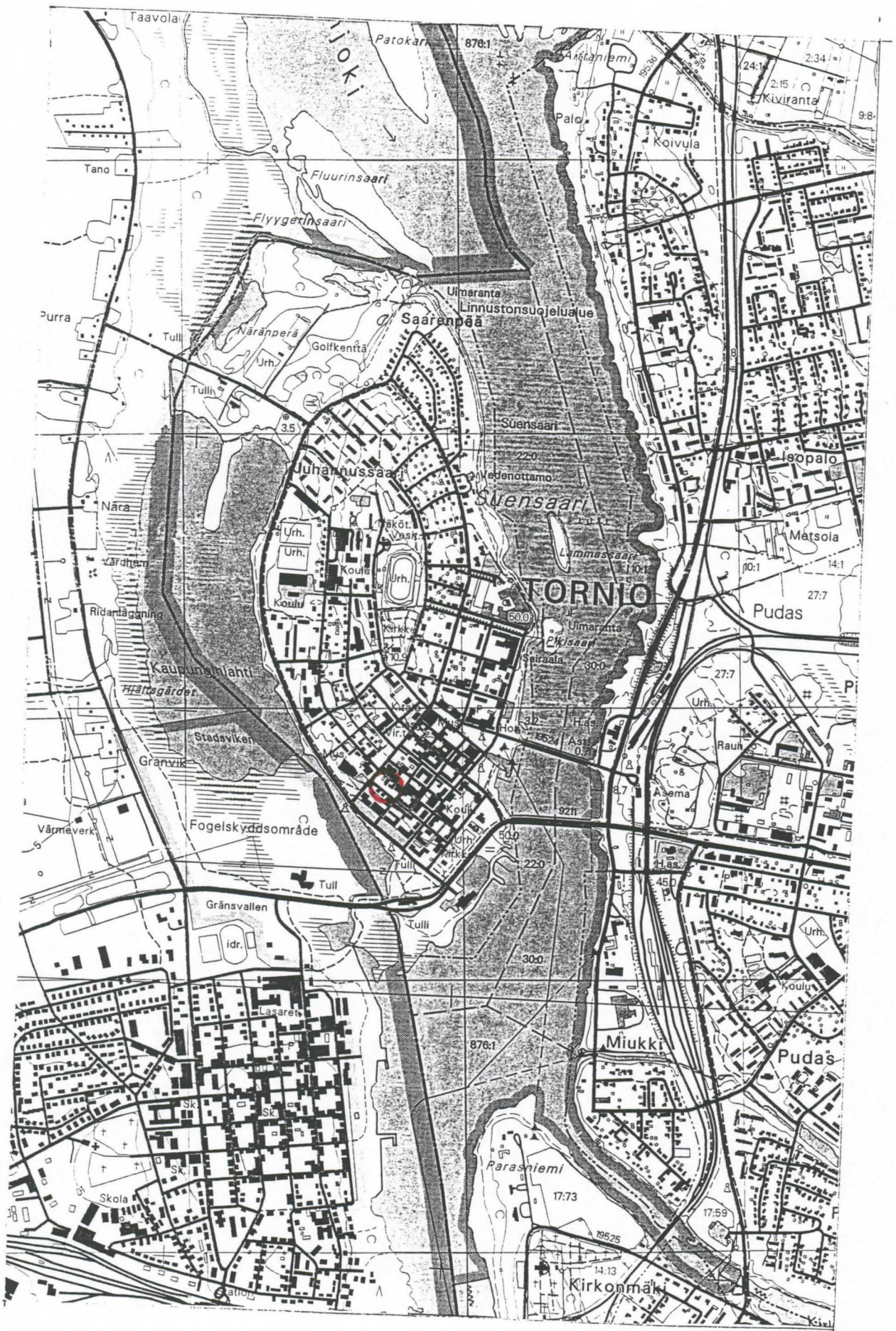
MV-negatiivit:

Löydöt: KM 2000054:1-250

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 15 sivua

Liitteet: Kuvat 1-6, Kaivauskarttoja 10 kpl, esinepiirroksia 4 kpl, diapositiiviluettelo, mv-negatiiviluettelo, löytöluettelo.

Kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Tornionlaakson maakuntamuseo, kopiot Museoviraston rakennushistorian osastolla ja Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa.

Johdanto

Tornion Keskikadun varrella sijaitsevan tontin II/3/6 kaivaukset tulivat ajankohtaiseksi johtuen YIT-Yhtymä Oyj:n suunnitelmista rakentaa asuinkerrostalo kyseiseen kohteeseen. Koska tontti sijaitsee Museoviraston Tornioista rajaaman muinaismuistoalueen rajojen sisällä, paikalla oli tarpeen suorittaa arkeologiset pelastuskaivaukset. Museovirasto siirsi kaivausten järjestämisen Tornionlaakson maakuntamuseon hoidettavaksi, jolloin kaivausten vastuulliseksi johtajaksi määrättiin FM Timo Ylimaunu ja kenttätöiden johtajana toimi fil. yo. Vesa-Pekka Herva. Tutkimusten kustannukset, 94 436 mk, maksoi rakennuttaja YIT-Yhtymä Oyj. Kaivausten kenttätyöt suoritettiin 3-21.7.2000.

Lähistöllä arkeologisia kaivauksia oli tehty aiemmin viereisellä tontilla (YIT-yhtymä) ja Keskikadun toisella puolella (Pohjois-Suomen YH-rakennuttajat). Näiltä kaivauksilta löytyi hyvin säilyneitä puurakennusten jäänteitä 1600- ja 1700-luvuilta sekä runsaasti esineistöä. Näiden syiden johdosta oli oletettavissa, että myös nyt kyseessä olevalta tontilta olisi mahdollista löytää ja tutkia vastaavia muinaisjäännöksiä. Tontin tutkittava alue oli kuitenkin melko pieni, sillä sen pohjoispuolelle 50-luvulla rakennetun ja nyt jo puretun ns. Sopasen kaupan rakennustöiden yhteydessä tuhoutui tontin pohjoispuoli. Tutkimuksellisesti kiinnostava alue oli kapeahko kaistale Jääkärikadun (vanha Rantakatu) varrella. Tärkeimpien rakennusten tiedetään sijainneen juuri pitkittäisten katujen varressa.

Muistitiedon mukaan paikalla oli sijainnut vanha kellari, joka täytettiin 1950-luvulla. Kellarin paikallistaminen ja dokumentoiminen sekä muiden mahdollisesti säilyneiden jäänteiden tutkiminen kuuluivat kaivausten tavoitteisiin. Pian kaivausten alettua varmistui, että paikalla oli sijainnut 1700-luvun lopulla rakennettu ns. Goveniuksen talo, jonka alle muistitiedossa oleva kellari oli ilmeisesti alkujaan rakennettu. Goveniuksen talon ei tiedetty tuhoutuneen Tornion lukuisissa paloissa ja sen rakennusajankohdan täytyi siis ajoittua viimeisen tämän osan kaupungista tuhonneen palon, joka riehui 1762, jälkeiseen aikaan. Goveniuksen kaksikerroksinen talo, josta on olemassa valokuvia, purettiin 1950-luvulla, eikä paikalle ollut sittemmin rakennettu. Goveniuksen talon purkutyö oli ilmeisesti suoritettu hyvin perusteellisesti, sillä katostaan romahtanutta kellaria ja lyhyttä talon peruskiveyksen pätkää lukuun ottamatta rakennuksesta ei ollut säästynyt juuri mitään. Samassa yhteydessä tontin maata oli kaiketi

käännetty melkoisesti, sillä koskemattomia kerroksia oli säilynyt vain pienellä alalla kaivetun alueen luoteisreunassa. Koskemattomien kerrosten alta, läheltä kesällä 1999 koekaivauksin tutkittua viereistä tonttia, löytyi palanut hirsikehikon katkelma, joka voinee ajoittua jopa 1600-luvulle.

Palkattuna työvoimana kaivauksilla toimivat Oulun yliopiston opiskelijat. Kaivausjohtajan lisäksi kaivauksilla työskenteli piirtäjänä fil. yo. Katri Arminen ja kaivajina fil. yo:t Anu Iisakka, Hannalore Kieser ja Saaraliina Sala. Tämän lisäksi erityiset kiitokset on osoitettava Helsingin yliopistosta fil. yo. Anu Hartalle, joka työskenteli vapaaehtoisena kaivajana 3-7.7.2000 ja osallistui lisäksi kaivausten jälkitöiden tekoon 24.7-4.8.2000, sekä kaivausten vastuulliselle johtajalle FM Timo Ylimaunulle, joka myöskin työskenteli kaivauksilla 17-21.7.2000 ja josta on myöhemminkin ollut runsaasti apua. Löytöjen konservointi suoritettiin Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa.

1. Kaivausmetodi ja kaivausten kulku

Heti alkujaan oli selvää, ettei Goveniuksen talon kaivauksia suoritettaisi tavanomaisena tasokaivauksena. Sen sijaan kaivausten kenttäjohto päätti käyttää eräänlaista sovellettua stratigrafista kaivausmenetelmää. Toisena peruslähtökohtana oli YIT-yhtymän tutkijoille käyttöön lupaamaan kaivinkoneen tehokas ja järkevä hyödyntäminen. Kokemukset Torniossa ovat osoittaneet täytemaakerrosten olevan toisinaan hyvinkin paksuja. Koska kaivettava alue oli kuitenkin melko suuri käytettävään aikaan ja työvoimaan nähden, rajallisia resursseja ei haluttu tuhata turhaan lapiointityöhön. Pintamaan poisto aloitettiin kaivettavan kaistaleen luoteispäästä. Läheltä alueen luoteisreunaa löytyi lyhyehkö pätkä peruskiveystä, jonka pohjoispuolella näytti säilyneen kapea kaistale sekoittumattomia maakerroksia. Peruskiveyksen etelä- ja länsipuolella kerrostunutta maata sen sijaan ei tullut vastaan lainkaan, vaan puhdas, koskematon maa tuli vastaan noin metrin paksuisen sekoittuneen kerroksen alta. Kaivausalueen länsikulma Jääkärikadun varressa kaivettiin varsin syvään, kunnes puhdas pohjamaa oli varmasti näkyvillä. Tältä alueelta ei esiin tullut lainkaan kerrostunutta kulttuurimaata tai rakenteiden jäänteitä.

Jatkettaessa kaivamista peruskiveyksen kaakkoispuolella, löydettiin syvä kuopanne, jonka pohjalla oli suuri lohcare muurattua rakennetta. Tämä kappale ja sen ympärillä olevat pienemmät rakennuskivet eivät kuitenkaan olleet alkuperäisellä paikallaan. Muuratun kappaleen ympärille oli kierretty teräsvaijeri. Kuopanteen löydöt

olivat enimmäkseen moderneja, vaikka muuratun lohkareen päältä löytyikin hieman vanhempi kolikkokin (1827, KM 2000054:243). Tämä kuopanne kuitenkin näytti ulottuvan aina peruskiveyksen eteläpuoleiselta reunalta lähelle kellaria. Kaivettavan kaistaleen itäpuolelle, lähelle kaivuualueen reunaa, tehtiin kaivinkoneella muutamia syviä koekuoppia, mutta näistä ei löytynyt merkkiäkään rakenteista, vaan melko ohuen (noin metri) sekoittuneen kerroksen alta tulivat vastaan savikerrokset. Sama kaavio toistui kaikissa kolmessa koekuopassa. Näin varsinainen kaivuualue saatiin varmuudella rajattua entistään pienemmäksi.

Pintamaan poiston jatkuessa kohti kaakkoa esiin tulivat kellarin portaikon kivirakenteet sekä pätkiä kellarin seinien rakenteista (ks. kartta 3). Tässä vaiheessa kaivausalueelle vedettiin koordinaatisto, joka sidottiin kolmiomittauksella läheisiin rakennuksiin. Korkeuskiintopisteenä käytettiin N60-verkossa olevaa pistettä (korkeus 7,63 mpy), joka sijaitsi bingon seinässä kaivettua tonttia vastapäätä. Näkyvillä olevien rakenteiden perusteella alue jaettiin pienempiin kaivausalueisiin (AI-AVIII, ks. yleiskartta). Pintamaan poiston jälkeen rakenteiden keskinäinen suhde ei ollut selvillä, joten alustavan aluejaon tarkoituksena oli kohdentaa löydöt suurpiirteisesti johonkin näkyvillä olevaan rakennuselementtiin liittyväksi. Tämän jälkeen kaivauksissa seurattiin maakerrostumia (stratigrafiset ilmiöt), joista kukin sai alueensa päänumeronsa alla juoksevan arabialaisen numeron (AI:1. AII:1 jne.). Myöhemmin esimerkiksi kellari osoittautui jaetun kolmeen osaan ja vaikka dokumentointia jatkettiin säännönmukaisuuden nimissä aloitetun mallin mukaisesti, vain todelliset kerrokset on huomioitu ja kuvailtu kertomuksessa. Rakenteellisia yksiköitä ei harrasilaisin mallin mukaan numeroitu, eikä käytössä ollut ajan rajallisuuden vuoksi varsinaisia dokumentoitilomakkeita, mutta kaivaminen suoritettiin kerroksittain ja kustakin kerroksesta tulleet löydöt otettiin talteen kunkin yksikön pää- ja alanumeron mukaisesti.

1.1 Kellari

Kellari (kuvat 1-4) sisältää kaivausalueet AI, AIII ja AIV (joihin viitataan vastaisuudessa vain kellarina), sekä siihen välittömästi liittyvät alueet AII ja AVIII (ks. yleiskartta). Näistä AII sisältää kellarin ulkopuolella kaakossa sijaitsevat maakerrokset ja AVIII

portaikon suuaukon edessä olevan kerroksen. Luoteessa kellarin ulkopuolella olevat maakerrokset kuuluvat alueeseen AI ja erottuvat sisäpuolesta vain alanumeroissa (AI:1 ja AI:3 ovat kellarin sisäpuolella), sillä kellarin seinä paljastui vasta kaivausalueiden jakamisen jälkeen.

Kellari sisälsi vain yhden todellisen kerroksen, joka koostui pelkästä täyttemaasta. Täyttämisen tiedetään tapahtuneen 1950-luvulla. Kellarin löytöaineisto koostuu sekä uudesta että vanhasta materiaalista. Uudempaa materiaalia olivat mm. lukuisat kierrekorkkiset pullot, kirkkaasta lasista valmistetut säilytystölkit (Ilvestölkki 5 l, ja Riihimäen lasin valmistama vastaava astia), suomalaisen kiväärin ammus (fil. yo. Mikko Hietalan suullinen tiedonanto), rikottu Arabian lavuaari vuosisadan alkupuolelta, nahkainen kävelykenkä ja puuviilan katkelma. Näitä löytöjä ei otettu talteen, eikä luetteloitu. Vanhempaa materiaalia on vähemmän ja se koostuu lähinnä vihreästä ikkunalasista, taotuista rautanaulosta ja liitupiippujen varsien katkelmista.

Rakenteellisesti kellarissa oli kolme omaksi kokonaisuudekseen erotettavaa tilaa, joihin kuuluvat itse kellari, siihen liittyvä pienempi kellarikomero ja portaikko. Portaikon alapäässä olivat yhä paikallaan puiset pariovet, samoin kellarikomeron puinen ovi oli paikoillaan. Myös varsinaista kellaritilaa oli jaettu puisella väliseinällä (ks. kartta 5). Sekä kellarikomerossa että kellaritilassa on mahdollisia puisten hyllyköiden jäänteitä, mutta kaikki edellä mainitut rakenteet olivat luonnollisesti melko nuoria, esimerkiksi kellarikomeron oven saranat oli kiinnitetty puihin ruuveilla. Kellari ja kellarikomero edustanevat alkuperäistä rakennetta, sen sijaan portaikko on huomattavasti nuorempaa rakennetta.

Portaikko oli rakennettu tasamuotoisista, työstetyistä kivilohkareista. Kellarin portaat kulkivat alkupäässä kellarin lyhyen sivun suuntaisesti ja kääntyivät sitten 90 astetta kohti kellaritilaa. Portaikon ulkoseinässä oli kaksi kaksipienekkää syvennystä, jotka eivät olleet sekoittuneen maan, vaan vaalean soran täyttämiä (AIII:4-5, ei löytöjä). Portaikon alapäässä oli suuri, pitkänomainen kivilohkare, joka on mahdollisesti toiminut kellariin johtavan oven kamanana. Portaikossa oli myös runsaasti puuta, joka oli osin päällystetty kattohuovalla. Nämä lienevät peräisin portaikon suojana olleesta kopista. Viimeisessä vaiheessa kellariin on tultu talon ulkopuolelta, kuten talon pihasta 40-luvulla tehty piirros osoittaa (piirros Inkeri Jousmiehen omistuksessa).

Sen sijaan varsinaisen kellaritilan (mukaanlukien komero) seinät on muurattu luonnonkivistä ja rapattu laastilla. Viimeisessä vaiheessaan kellarissa oli

betonilattia. Portaikko ja kellarin lattia ovat ilmeisesti samanaikaisia, sillä myös portaikon alapäässä lattia oli betonia. Muistitiedon mukaan kellarissa oli ollut tiilistä holvaamalla tehty katto ja kellarin täytymässä olikin runsaasti tiilikaton jäänteitä. Katon rakennetta oli myös säilynyt kellarin kaakonpuoleisella pitkällä seinällä, jossa seinärakenteen päällä oli jäljellä muutamia tiilikerroksia. Holvikaton alaosan kaarevuus oli edelleen nähtävissä. Kellarikomeron sekoittuneesta maasta löytyi tiilistä muurattu, kaareva kamana. Tiilirakennetta olivat myös kolme neliömäistä 'pilaria', joista kaksi sijaitsivat kellarikomeron suuaukon molemmin puolin ja kolmas kellarin perällä osana takaseinää. Tiilistä muurattu kamana lienee ollut alunperin kellarikomeron pilareiden varassa.

Kellarikomeron lattia vietti kellaritilaa kohti melko jyrkästi, kellarin viettäessä lounaaseen kohti kellarin perää, jossa lattiassa oli viemäriaukko. Kellarin lattia oli betonia ja mahdollisesti myöhäisempi lisäys rakenteeseen. Loppuvaiheessa kellari tyhjentämisessä käytettiin kaivinkonetta, mutta dokumentoinnin ollessa kesken betonia ei yritettykään rikkoa. Sittemmin osoittautui, että lattia oli erittäin paksu, eikä sen rikkominen enää myöhemmin onnistunut. Kellarin seinistä sen sijaan irroitettiin rappautta, jotta muurattu kivirakenne kyettiin dokumentoimaan (dia 73-74). Lisäksi kellarin lattia täytyi takaosastaan pohjavedellä, samoin kuin kellarin luoteispuolelle kaivettu syvä koeoja, mikä osaltaan vaikeutti syvällä operoimista.

Kellarin ulkopuolen kaivauksissa löydettiin portaikon pohjoispuolelta tumma likamaakerros (AII:4), jossa oli mm. puulastuja. Kerros oli portaikon ylimpien kivien tasolla tai hieman niiden yläpinnan tason alapuolella. Vain pari senttiä paksun kerroksen alapuolella oli pelkkää puhdasta savea ja sitä leikkasi portaikon kiveystä seuraileva puhtaan soran kerros (AII:3, ks. kartta 5 ja dia 4-5, mv-negat. 4-5. Soraa tosin oli paksusti ainoastaan aivan kivien vieressä, mistä kartat antavat hieman väärän vaikutelman, sillä kauempana oleva sora on levinnyt ympäristöön ohueksi kerrokseksi). Kerros AII:4 on ilmeisesti tulkittavissa pihamaan kulttuurikerrokseksi ja se oli kaivetuilta osin löydötön. Myös portaikon etupuolelta kaivettiin (kerros AVIII:1), mutta muutamia löytöjä ja irtonaisia puunkappaleita sisältänyt kerros ei ollut erityisen mielenkiintoinen.

Kellarin lounaisseinän ulkopuolelta kaivetuista kerroksista AI:2 oli vielä sekoittunutta maata, mutta sen alapuolella, seinän säilyneen osan tasolla näkyi seinää seuraileva kerros (AI:4), joka oli kaivettu puhtaaseen saveen. Kerros AI:4, joka poikittaisessa leikkauksessa erottui selvänä, joskaan ei kovin syvänä kaivantona, oli ilmeisesti syntynyt kellaria rakennettaessa. Tämän kerroksen maa-aines oli likaista, siinä

oli mm. jonkin verran hiiltä, ja löytönä siitä saatiin talteen luinen nappi (KM 2000054:45). Periaatteessa samanlainen likaisen, hiilensekaisen saven kerros oli myös kellarin toisen pitkän seinän vieressä (AII:2). Myös tämän kerroksen rajasi pelkkä puhtaan saven kerros (diat 2-3 ja mv-negat. 2-3).

1.2 Hirsirakenne

Hirsirakenteen alue peruskiveyksen pohjoispuolella muodosti kaivausalueen AVI. Alue AVI rajautui kaakossa peruskiveykseen, ja luoteessa viereisen tontin kerrostalon perustuksia kaivettaessa syntyneeseen maakerrokseen. Koillisessa ja luoteessa rajat löytyivät vasta rakennetta kaivettaessa, mutta alueen kulttuurikerrokset näyttivät rajautuvan huomattavan terävinä pienehkölle alueelle (käytännössä hirsikehikon päälle). Kaivinkoneen poistettua pintamaan alueen kaivamista jatkettiin lapioin. Kerrokset AVI:1-2 ovat hiekkaista likamaata ja teknisestä jaosta huolimatta samaa kerrosta. Näistä kerroksista löytyi punamultaa, joka voi olla peräisin peruskiveyksen päällä olleen talon (Govenius) ulkoseinän maalauksesta.

Kerros AVI:3 on edellisten kerrosten rajaama pieni puhtaamman maan kaistale, jolla oli juuraikosta päätellen kasvanut puu. Alueen AVI koillispäästä paljastui halkaisijaltaan alle metrinen, ovaalinmuotoinen hiilikerros (AVI:4), jonka keskellä oli kaksi pyöreää, halkaisijaltaan n. 30 cm kokoista puhtaan saven kerrosta. Poikkileikkaukseltaan kuperan hiilikerroksen päällä ja ympärillä oli likamaata (kerros AVI:5), josta saatiin löytönä talteen mm. yksi kolikko vuodelta 1777 (KM 2000054:91). Tekniset kerrokset AVI:1-2 ja AVI:5 ovat ilmeisesti todellisuudessa samaa likamaakerroksta. Kerros AVI:6 sijaitsee peruskiveyksen kaakkoispuolella ja sitä käytettiin nimenä likamaailmiölle, jonka todettiin katkeavan melko pian peruskiveyksen ja kellarin väliin jäävään purkujätekuopanteeseen.

Näiden kerrosten kaivamisen jälkeen maata poistettiin kaivausalueelta jälleen koneellisesti, sillä likamaa jatkui kairausten perusteella varsin syvälle, jossa näytteiden perusteella oli selkeä hiiltyneen puun kerros. Konekaivuun jälkeen kerrostuneen maan alueen rajat olivat selkeämmin näkyvissä. Alueen kuitenkin leikkasi koillinen-lounas -suuntainen kapea (n. 50 cm) moderni kaivanto (AVI:7), jonka funktio ei selvinnyt, mutta josta löytyi mm. 9 mm pistoolin ammus vuodelta 1943 ja lautoja, joihin oli isketty teollisesti valmistettuja nauvoja. Oja katkaisi kaksi kaakko-luode -

suuntaista hiilijuovaa (AVI:9-10), joiden arveltiin jo tässä vaiheessa olevan samaa kerrosta, jonka keskiosa oli painuksessissa. Vaikka tämän kerroksen pinnasta tulikin muita löytöjä, kerroksessa itsessään ei ollut muita löytöjä kuin taottuja rautanauloja. Hiilikerrosta peitti savinen likamaa (AVI:8), josta tuli löytönä mm. Adolf Frederikin aikainen raha (1700-luvun puoliväli, KM 2000054:141). Likamaakerroksen (AVI:8) päällä oli ohut hiilikerros ja sen (AVI:8) alapuolella melko puhtaan, vaalean saven kerros.

Hiilikerroksen (AVI:9-10) alla on luoteen puolella hyvin ohut, harmaa ja hienojakoinen kerros (AVI:12) ja kaakon puolella paksu kerros vahvasti hiilestä likaantunutta ruskeaa maata (AVI:11). Näiden kerrosten alla on kerros punaruskeaa, savista likamaata (AVI:13), jossa oli runsaasti puusilppua ja hiekkaa. Kerros AVI:14 ei ollut todellinen kerros, vaan se toimi vain väliaikaisena nimikkeenä modernin ojan luoteispuolelle jäävälle kapealle maakaistaleelle, joka sittemmin sisällytettiin muihin todellisiin kerroksiin. Kerros AVI:15 on lievästi likaantunut savikerros, jossa oli hieman mm. hiiltä ja laastia. Kerroksen AVI:15 alla oli huomattavan paljon tiiliä, joita oli pienemmissä määrin ollut ylemmissäkin kerroksissa. Tiilikerroksen alla oli jälleen melko puhdas vaalean saven kerros (AVI:16). Seuraava kerros (AVI:17, löytönä mm. pienehkön koiran tassulla leimattu tiili) oli koostumukseltaan samanlaista kuin sitä peittävä kerros (AVI:16), mutta sitä rajasi alla oleva hirsikehikko (kuvat 5-6). Kehikon seinissä oli jäljellä kolme hirsikertaa, joista etenkin ylimmäinen oli kuitenkin erittäin huonokuntoinen. Löytönä tuli mm. palanen saksalaista kivisavikeramiikkaa (KM 2000054:218). Pohjimmainen kerros oli AVI:18, joka käsitti hirsikehikon lattian ja sen päällä olevat, ilmeisesti katosta tai seinistä peräisin olevat rakenteet. Tästä kerroksesta löytyi suurehko kappale vihreäksi lasitettua punasavikeramiikkaa (KM 2000054:236) ja yksi kappale saksalaista kivisavikeramiikka (KM 2000054:235), joka sopii yhteen kerroksesta AVI:17 löytyneen vastaavan palan kanssa.

Alueen AVI kerroksien löydöissä on vain vähän merkille pantavia seikkoja. Kauttaaltaan löydöt ovat melko samanlaisia, lähinnä vanhaa lasia, keramiikkaa, fajanssia ja taottuja rautanauloja. Etenkin vihreää ikkunalasia löytyi melko runsaasti. Kerrokset saattavat myös olla melko samanaikaisia, minkä puolesta puhuu esimerkiksi monista kerroksista löytyvä harmaa, hienosavinen keramiikka. Samoin tiilimateriaali on ainakin kerroksesta AVI:9-10 kerrokseen AVI:17 asti tasalaatuista ja melko tasaisesti eri kerroksiin levinnyttä, joskin kerroksien AVI:15 ja AVI:16 välissä sitä oli eniten, suorastaan yhtenä kerroksena. Osa tiilistä oli merkitty ennen polttamista kulmasta

kulmaan vedetyin uurtein (yksi, kaksi tai kolme rinnakkain) siten, että uurteet leikkasivat toisensa tiilen keskipisteessä.

Pahoin hiiltyneen hirsikehikon lattian päällä oli runsaasti palanutta puuta, jota oli ilmeisesti rakennuksen palaessa pudonnut lattialle. Rakennuksen pohja oli tehty halkaistuista hirsistä ja suurehkoista laudoista, joiden leveys ylsi 25:een senttimetriin paksuuden ollessa n. 3-4 cm. Joukossa oli tosin myös huomattavasti pienempiä puita. Lattiatason puut olivat hiiltyneet vain yläpuolelta. Rakennuksen perushirret olivat pyöreitä ja alimmat seinähirret sisäpuoleltaan tasaisiksi veistettyjä ulkopuolen ollessa pyöreä. Hirsien päissä oli ns. sulkaleikkaus ja salvokset olivat pykälällisiä. Tyypiltään kyseessä on suora jyrkkänokkasalvos.

Hirsirakennuksen leveys on ollut noin 2,5 m, mutta sen pituudesta on vaikeaa sanoa mitään, sillä kaivettaessa viereisen tontin perustuksia rakennuksen toinen puoli oli tuhoutunut. Hirsikehikon toinen reuna oli vain parin metrin päässä naapuritontin kerrostalosta ja kaivausalue jatkuvan sortumisuhan alla. Kerrostalon perustuksen täytemaan ja hirsilattian kaivausalueen väliin jäi vain noin 20 cm leveä kaistale, joka kuivuessaan sortui viimeisenä kaivauspäivänä profiilin dokumentoinnin juuri alettua. Tästä johtuen kaivauskertomuksen liitteenä on vain kaivausjohtajan muistiinpanoista suurpiirteisesti piirretty skemaattinen malli maakerrosten keskinäisistä suhteista ja muodoista.

1.3 Kaivausalueen muita ilmiöitä

Nyt kaivettua tonttia luonnehti yleinen pirstaleisuus, alueella on ollut runsaasti maahan kohdistunutta aktiviteettia. Varsin syvälle kaivettuja betonisia viemäriputkia oli kaivausalueella useampia. Paikoitellen viemärikaivannot olivat varsin hämääviä, sillä niiden yläpuolisessa maassa ei aina näkynyt odotetulla tavalla kaivuu jälkiä. Ilmeisesti myös Goveniuksen taloa purettaessa maata oli paikoitellen käännetty melko perusteellisesti, kuten aluetta AVI kaakossa rajaavan peruskiveyksen ja kellarin väliin jäävästä syvästä kaivannosta voi päätellä. Tätä aluetta ei ajanpuutteen vuoksi kuitenkaan voitu dokumentoida tai kaivaa erityisellä antaumuksella.

Peruskiveyksen ja kellarin väliin kaivettiin kuitenkin kellarin pitkien seinien suuntainen koeoja (löytöluettelossa nimellä koeoja), joka sijatsi noin kahden metrin päässä kellarikomeron peräseinästä ja ulottui kellarin portaikon kohdalta aina

Jääkärikadun reunaan saakka. Koeojan Jääkärikadun puoleisesta päästä reilun metrin paksuisen sekoittuneen kerroksen alta paljastui koskematon, selkeästi kerrostunut puhdas maa. Ojan keskivaiheilla kerrokset kuitenkin äkisti katkesivat ja kaivannon profiilissa erottuivat selvät kaivamisen jäljet. Kaivannon reuna oli miltei pystysuora ja kaivanto oli täytetty suhteellisen puhtaalla hiekka- ja savimaalla, jossa oli kuitenkin seassa jonkin verran puuta ja tiiliä sekä moderneja löytöjä. Koeojaa kaivettiin aluksi lapioin, muuta kellarin tyhjentämisen yhteydessä sitä syvennettiin kaivinkoneella. Koeojan pohjaltakaan ei kuitenkaan löytynyt mitään vanhoihin rakenteisiin viittaavaa. Ojaa kaivettiin koneella kunnes pohjavesi täytti sen. Muutamaa irtolöytöä lukuun ottamatta koeojasta ei paljastunut mitään kiinnostavaa.

Kauempana tontin eteläpuolella paljastui pintamaan poiston yhteydessä pystyssä olevia lautoja, jotka näyttivät muodostavan 90 asteen kulman. Ilmiö oli kooltaan kuitenkin niin pieni, että rajautui noin neliömetrin alueelle. Puut näyttivät varsin tuoreilta, eikä koeluontoinen kaivaus niiden ympärillä paljastanut mitään, mikä olisi osoittanut sen kiinnostavaksi tai edes kovin vanhaksi. Goveniuksen talon pihalla tiedetään ainakin viimeisessä vaiheessa olleen useita piharakennuksia, joten laudat liittyivät johonkin tällaiseen rakenteeseen.

Aivan tontin etelänpuoleisesta reunasta poistettiin kaivinkoneella maata. Noin 70 cm syvyydestä esiin tuli noin kolmen neliömetrin kokoinen tumma kerros, joka koostui puusäleistä ja osin mahdollisesti ohuista laudoista. Mitään kunnollista rakennetta tältäkkään alueelta ei silti onnistuttu löytämään. Kaivausalueen ilmiöistä tämä oli kuitenkin kellarin ja hirsikehikon jälkeen lupaavimpia. Kyseessä oleva alue oli kuitenkin sangen pienialainen kaistale, joka käsitti lähinnä tontin etelälaidalla olleen soratien alla olevan alueen. Koska kaivauksen prioriteetit oli asetettu kellarin ja hirsirakenteen dokumentointiin, tämän alueen kaivamiseen ei valitettavasti kyetty suuntaamaan resursseja.

Aivan läheltä kaivausalueen länsikulmaa ($x=104$, $y=51$, tällä tunnuksella myös löytöluettelossa) kaivetun alueen Jääkärikadun profiilissa näkyi ohuiden lautojen jäänteitä ja niiden päällä tumma likamaaraita. Profiilin perusteella ilmiö oli hyvin melko rajautunut, sillä lautoja oli näkyvissä vain kolme rinnakkain, vaikka likamaaraita jatkuikin profiilissa noin metrin verran etelään. Lautojen päältä löytyi muutamia vanhan lasin palasia ja liitupiipun varren katkelmia. Aivan lautojen vieressä oli kuitenkin moderni kaivanto, joka ulottui osittain lautojen päälle. Tässä kaivannossa oli mm. polkupyörän

ketjut. Täysin koskematon tämäkään ilmiö ei siis ollut ja sen tarkempi tutkiminen oli joka tapauksessa mahdotonta, sillä se olisi vaatinut kadun repimistä auki.

2. Johtopäätökset

Goveniuksen talo oli kaikesta päätellen purettu melko perusteellisesti, sillä kellarin ja peruskiveyksen pätkän (joka tulkittiin nimenomaan Goveniuksen taloon kuuluvaksi) lisäksi talosta ei ollut oikeastaan mitään jäljellä. Lähellä kellaria oli joitain suurehkoja kiviä (jotka ovat mahdollisesti olleet osa Goveniuksen talon perustusta) rivissä, mikä osoittaisi seinälinjan kulkeneen kellarin portaikon puoleisessa päädyssä. Kellarin portaikon ajoituksesta ei ole täyttä varmuutta, mutta kivityön perusteella se ei ole kellaritilan ikäinen. Toisaalta esimerkiksi Inkeri Jousmaa, jonka miehen kotitalo Goveniuksen talo oli ollut, ei tiennyt mitään portaiden rakentamisesta. Alkuperäisen sisäänkäynnin sijainti jäisi tämän tulkinnan mukaan arvailujen varaan, mutta luontevinta olisi ehkä esittää sisäänkäynnin tapahtuneen talon sisältä lattian lävitse kellarikomeroon. Avoimeksi jää myös kysymys siitä, miksi kellariin rakennettiin uusi sisäänkäynti. Ilmeisesti myös kellarin betonilattia on uudempaa rakennetta ja luontevimmin se ajoittuisi portaikon rakentamisen aikaan, kuten portaikon alaosan lattian betonirakenne osoittaa.

Kaikkiaan kellarin kaivaminen asetti tutkijat hieman outoon tilanteeseen, jossa kellarin tutkiminen rajoittui lähinnä säilyneiden rakenteiden dokumentoimiseen. Toisaalta kyseessä oli ensimmäinen vanhan Tornion arkeologisesti tutkittu kivirakenne. Koska kellari oli kuitenkin ollut käytössä Goveniuksen talon purkamiseen saakka, kaikkiaan miltei 200 vuotta, 1700-luku oli läsnä vain kiinteiden rakenteiden puolesta. Vaikka kellarit ovat periaatteessa käyttökelpoisia useammankin eri aikaisen rakennuksen yhteydessä, nyt tutkitun kellarin luontevin ajoitus on 1780-luku, jolloin Goveniuksen talo on rakennettu.

Tontilta ei kuitenkaan löydetty 1762 kaupungin tämän osan tuhonneen palon jälkiä, mikä oli melkoisen yllättävää. Kokonaisuudessaankin suurin osa tontin tutkimuksesta oli sikäli ongelmallista, että löydetyt jäänteet kertoivat etupäässä Goveniuksen talon purkamisen aikaisista tapahtumista. Tällaisissa tapauksissa kunkin ilmiön dokumentoinnin mielekkyys on harkittava melko tarkoin. Mikäli kyseessä olisivat olleet pelastuskaivausten sijasta tutkimuskaivaukset, tontista ja sen moderneistakin löydöistä olisi kokonaisuudessaan saanut kiinnostavia kysymyksenasetteluja.

Pelastuskaivaukset kuitenkin antavat harvoin mahdollisuutta tällaiseen ja pakottavat tutkimuksen rajoittumaan melko konventionaalisiin kehyksiin.

Hirsirakennuksen funktio ja ajoitus eivät varmuudella selvinneet ainakaan kaivauskertomuksen tekemisen ohessa tapahtuvan pintapuolisen materiaalin analyysin yhteydessä. Toisin sanoen mitään erityisen diagnostista löytöä sen enempää rakenteen iän kuin funktionkaan yhteydessä ei suoranaisesti ole. Kerroksesta AVI:8 löytynyt Adolf Frederikin lyötättämä kolikko ajoittuu 1700-luvun puolivälin tienoille, joten kyseinen kerros ei voi olla sitä vanhempi. Kerroksista AVI:17-18 löytyneet saksalaisen kivisavikeramiikan palaset (teekannusta tai vastaavasta suljetusta astiasta) ajoittuvat 1600-luvun alkupuolelle, mutta ne eivät suoraan ajoita rakennetta samanaikaiseksi. Periaatteessa rakenteen ajoitus arkeologisin menetelmin voi olla miltei mitä hyvänsä 1600- puolivälin maista 1700-luvun puoliväliin. Vaikka rakennus olikin palanut, yksittäisen rakennuksen tuhoutumisen ei tarvitse liittyä dokumentoituihin suuriin paloihin.

Lattiakerroksen löydöt olivat niin vähäisiä, että ne eivät erityisesti selvennä tilannetta rakennuksen funktion suhteen. Ylipäätään kerrosten järjestyminen, mm. puhtaan saven kerrokset, eivät välttämättä tue oletusta siitä, että kerrokset olisivat syntyneet lyhyessä ajassa (käytännössä yhdellä kertaa). Toisaalta kerrosten rajautuneisuus täsmällisesti pienelle alueelle, nimenomaan hirsikehikon päälle, ei tunnu tukevan tulkintaa kerrosten muodostumisesta pidemmän ajan kuluessa. Parhaiten kerrostumisen saattaisi selittää paikan toimineen jonkinlaisena jätekuoppana (mikä oli kaivausjohtajan alkuperäinen oletus) hirsirakennuksen tuhoutumisen jälkeen, mutta toisaalta tällaisessa tapauksessa siinä olisi olettanut olevan huomattavasti enemmän löytöjä.

Vaikka kaivaukset saatiinkin päätöksen olennaisilta osin lasketun kolmen viikon kenttätyöajan puitteissa, yksi lisäviikko tai muutama kaivaja lisää ei olisi kaivausten kannalta ollut varsinainen rasite. Ja on vielä huomattava, että palkattujen viiden ihmisen lisäksi kaivauksien lisävoimavarana oli vapaaehtoisten taholta kaksi miestyöviikkoa sekä kaivausten päällystön miltei päivittäiset ylityöt. Kaikkiaan kaivaukset on kuitenkin laskettava onnistuneiksi. Erityisen ilahduttavaa oli huomata torniolaisten kiinnostus kaupungin historian tutkimiseen. Kaivaukset pelkkänä fyysisenä toimintana näyttäisivät olevan omiaan vahvistamaan paikallisten identiteettiä, luohan se kuvan siitä, että heistä ja kaupungin (tai heidän) menneisyydestä ollaan kiinnostuneita

etenkin näinä aikoina kun pohjoisen kaupungit ovat pahasti nuutumassa. Tällaiset aspektit tutkimusten arvioinnissa eivät suinkaan ole, tai ainakaan pitäisi olla, arvottomia niin sanotussa tieteellisessä toiminnassa. Mahdollisesti yksi arkeologian konkreettisista hyödyistä on juuri tällainen vaikutus paikalliseen väestöön.

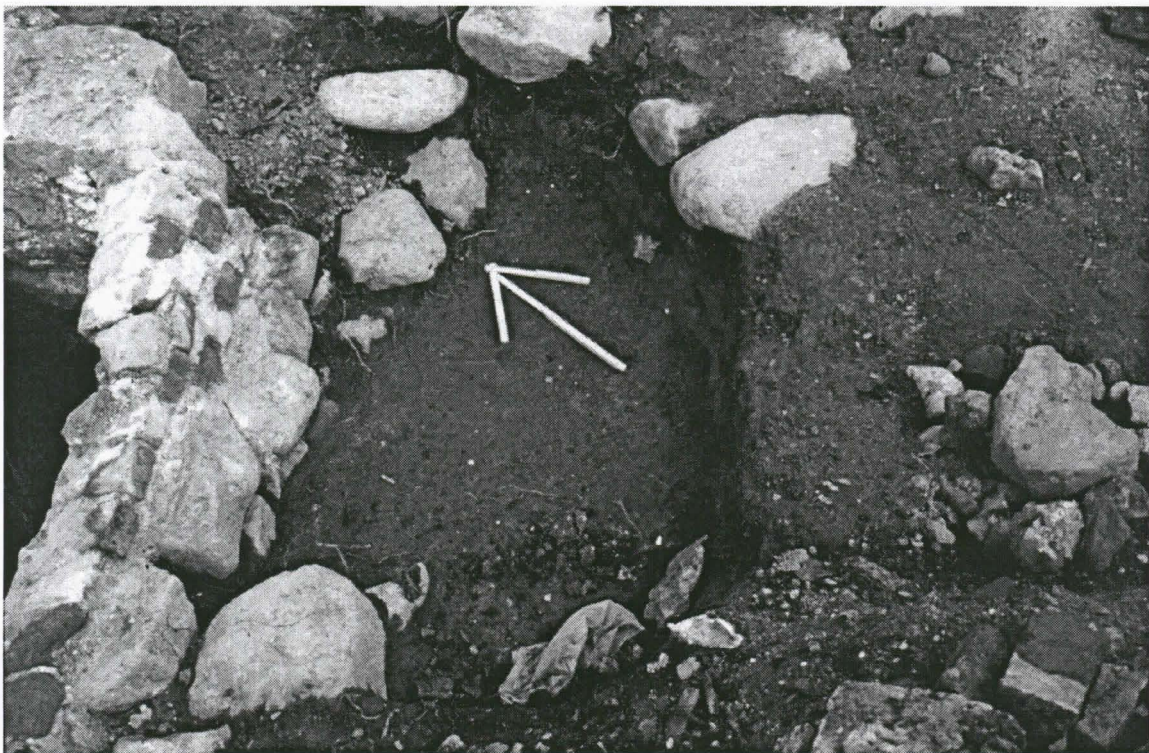
Oulussa 23.10.2000

Fil. yo. Vesa-Pekka Herva

Kuva 1. Tornio Govenius (dia nro. 60). Yleiskuva kellarin etuosasta, kellarikomerosta ja portaikosta. Suunta 50. (Kuva Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmissa).

Kuva 2. Tornio Govenius (dia nro. 2). Holvkaton tiilirakennetta kellarin itänurkassa ja kellarin rakentamisen aikaisia kaivuujälkiä (Alue II:2). Suunta 50. (Kuva Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmissa).

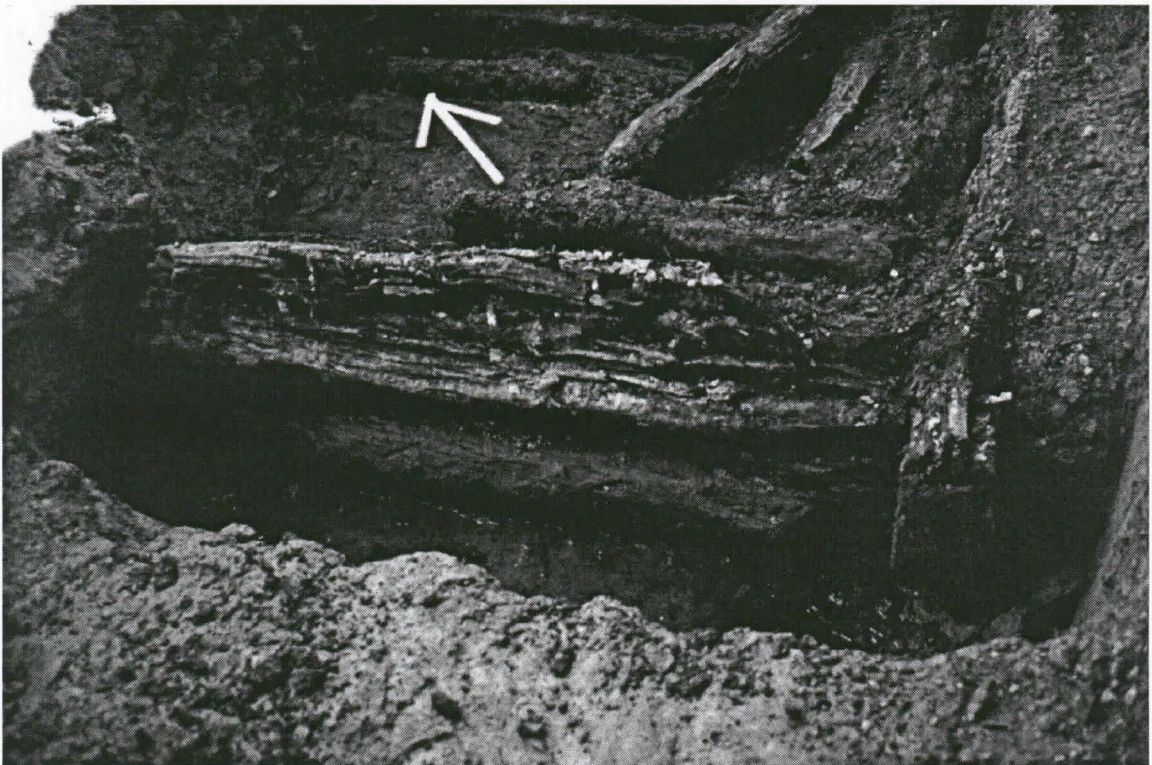
Kuva 3. Tornio Govenius (dia nro. 41). Kellarin takaosa ja seinien kivirakennetta kaakkoisseinän päältä kuvattuna. Suunta 300. (Kuva Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmassa).

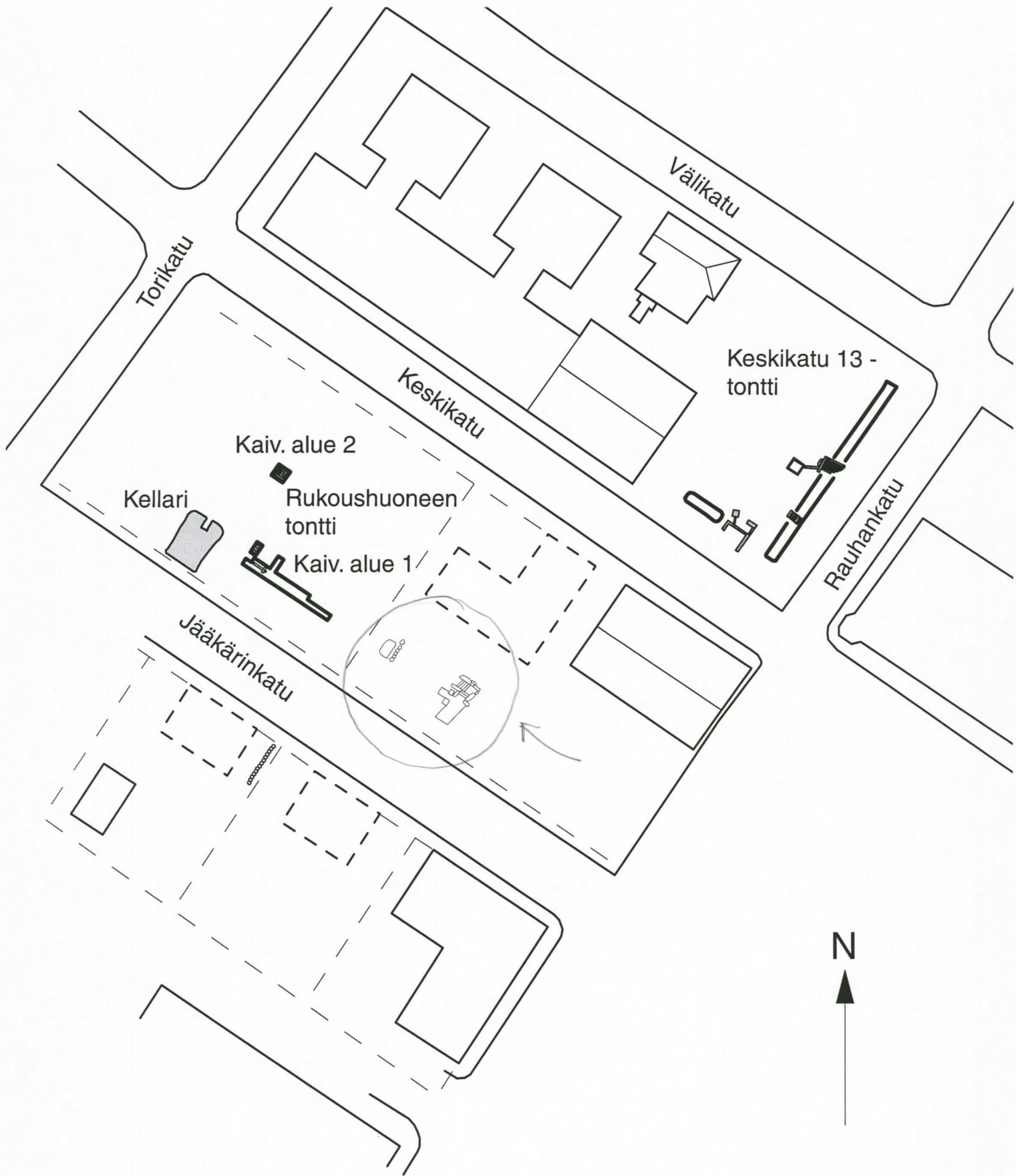
Kuva 4. Tornio Govenius (dia nro. 12). Portaikon kivirakennetta. Suunta 350. (Kuva Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmassa).

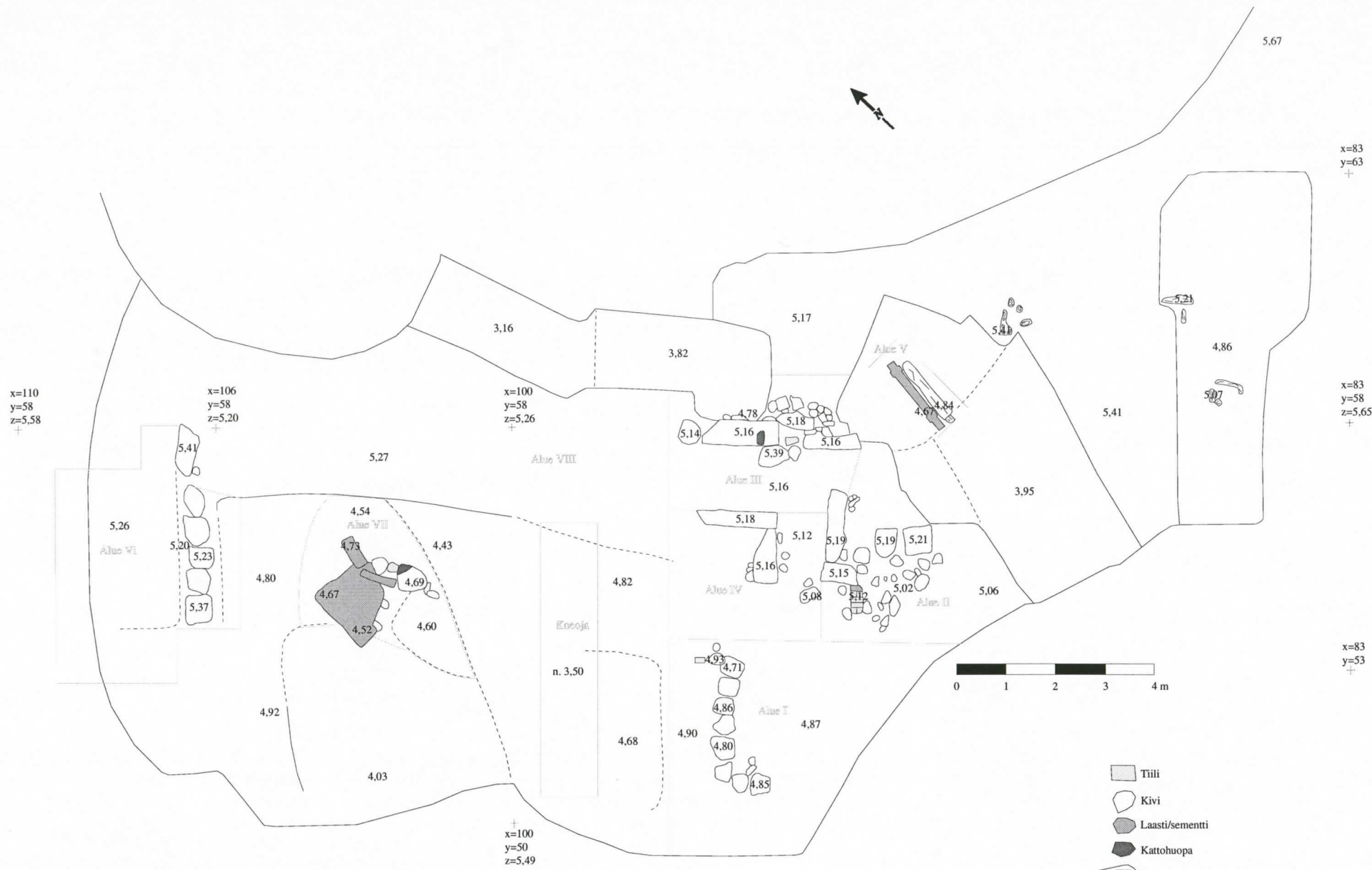
Kuva 5. Tornio Govenius (dia nro. 25). Hirsikehikon rakennetta ja sen päälle pudonneita puita. Suunta 150. (Kuva Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmissa).

Kuva 6. Tornio Govenius (dia nro. 33). Hirsikehikon eteläkulma ja lounaisseinän rakennetta. Taustalla näkyy lattian päälle pudonneita hiiltyneitä puita. Suunta 50. (Kuva Tornionlaakson maakuntamuseon kokoelmissa).

TORNIO Govenius V-P Herva 2000		Yleiskartta	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva		TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
		KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 1

- Tiili
- Kivi
- Laasti/sementti
- Kattohuopa
- Puu
- Tutkimusalueiden rajat
- Tutkimusalueen rajat ja yli 0,5 m korkeuserot
- Alle 0,5 m korkeuserot
- 5,35 m mpy

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Tutkimusalueet	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
K. Arminen V-P Herva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 2

x=98
y=58

x=98
y=54

x=98
y=50

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Kellari	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P.016-43211	Kartta 3

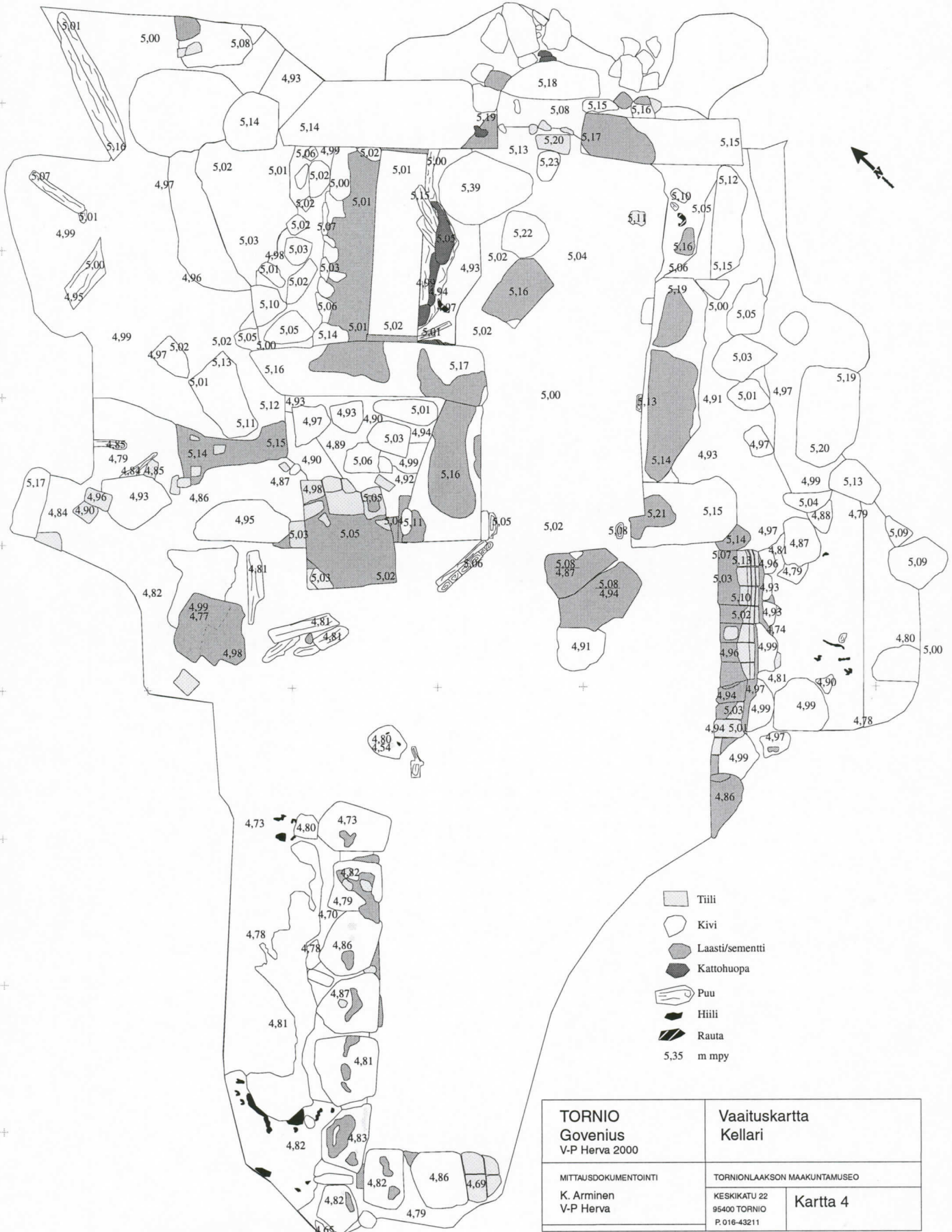

x=92
y=50

x=98
y=58

x=98
y=54

x=98
y=50

- Tiili
- Kivi
- Laasti/sementti
- Kattohuopa
- Puu
- Hiili
- Rauta
- 5,35 m ppy

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Vaaituskartta Kellari
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P.016-43211
	Kartta 4

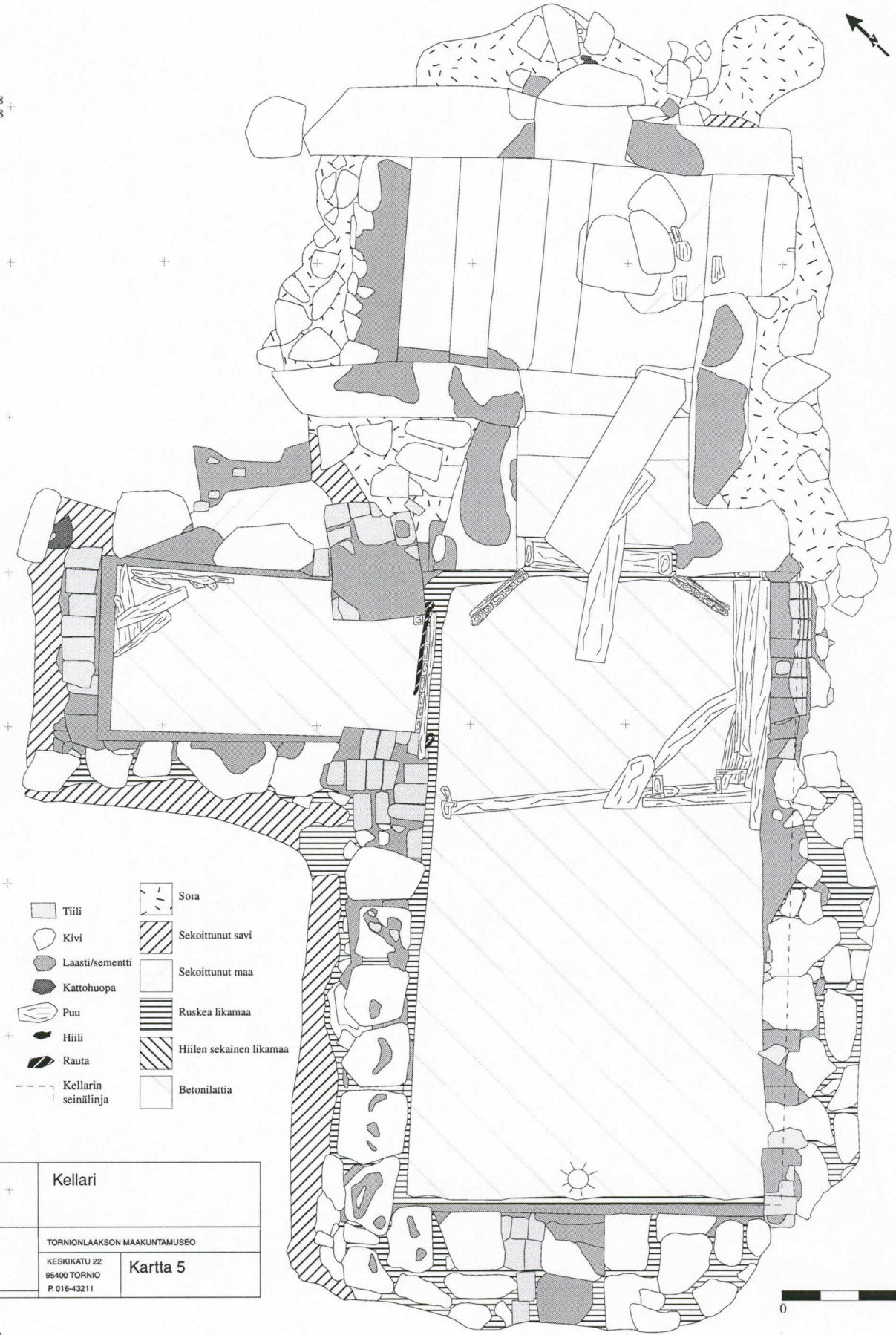
x=92
y=50

x=98
y=58

x=92
y=57

x=98
y=54

x=92
y=54

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Kellari	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
K. Arminen V-P Herva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 5

x=98
y=50

x=92
y=50

x=98
y=58

x=92
y=57

x=98
y=54

x=92
y=54

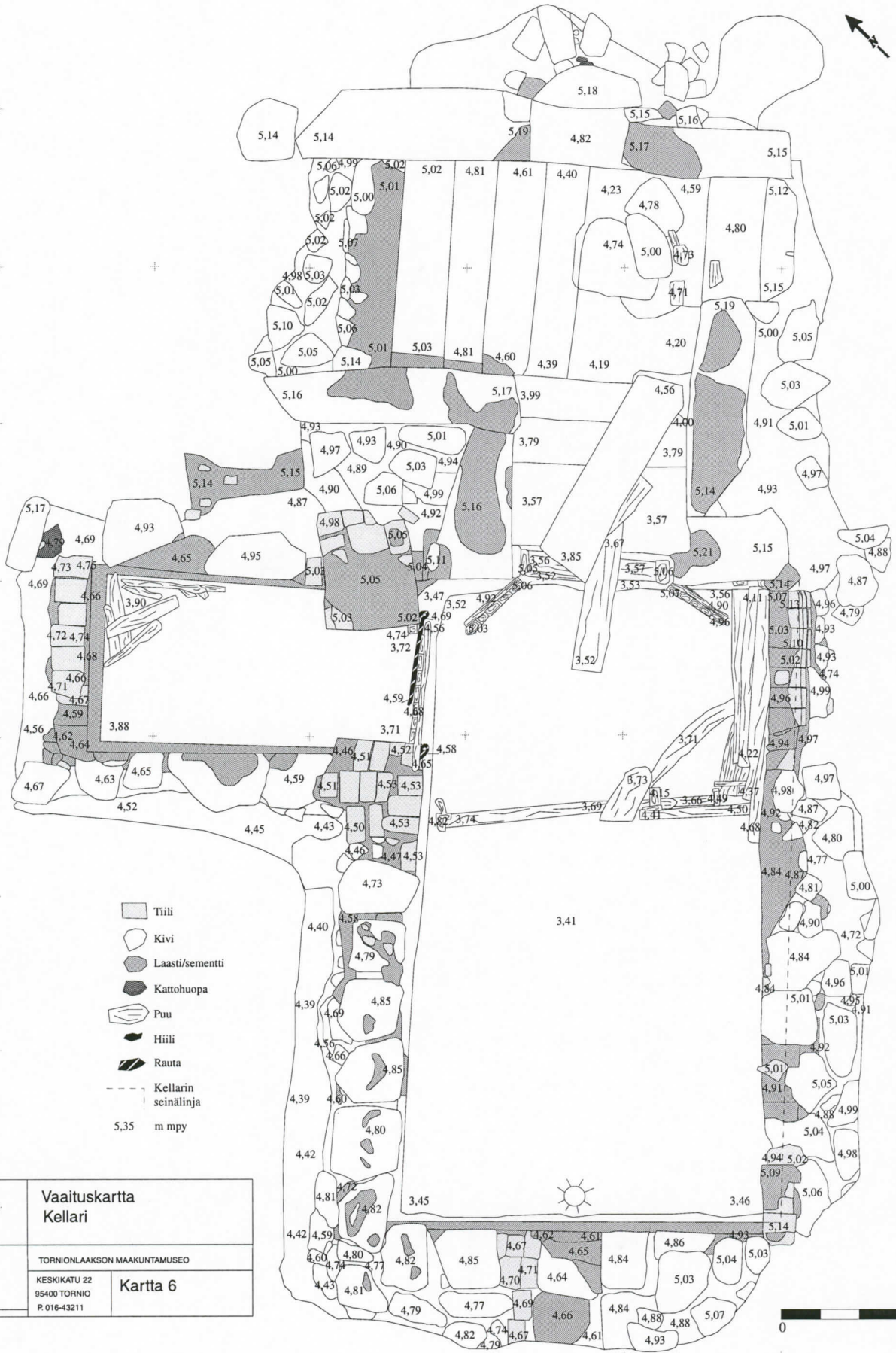
- Tiili
 - Kivi
 - Laasti/sementti
 - Kattohuopa
 - Puu
 - Hiili
 - Rauta
 - Kellarin seinälinja
- 5,35 m mpy

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Vaaituskartta Kellari
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211
	Kartta 6

x=98
y=50

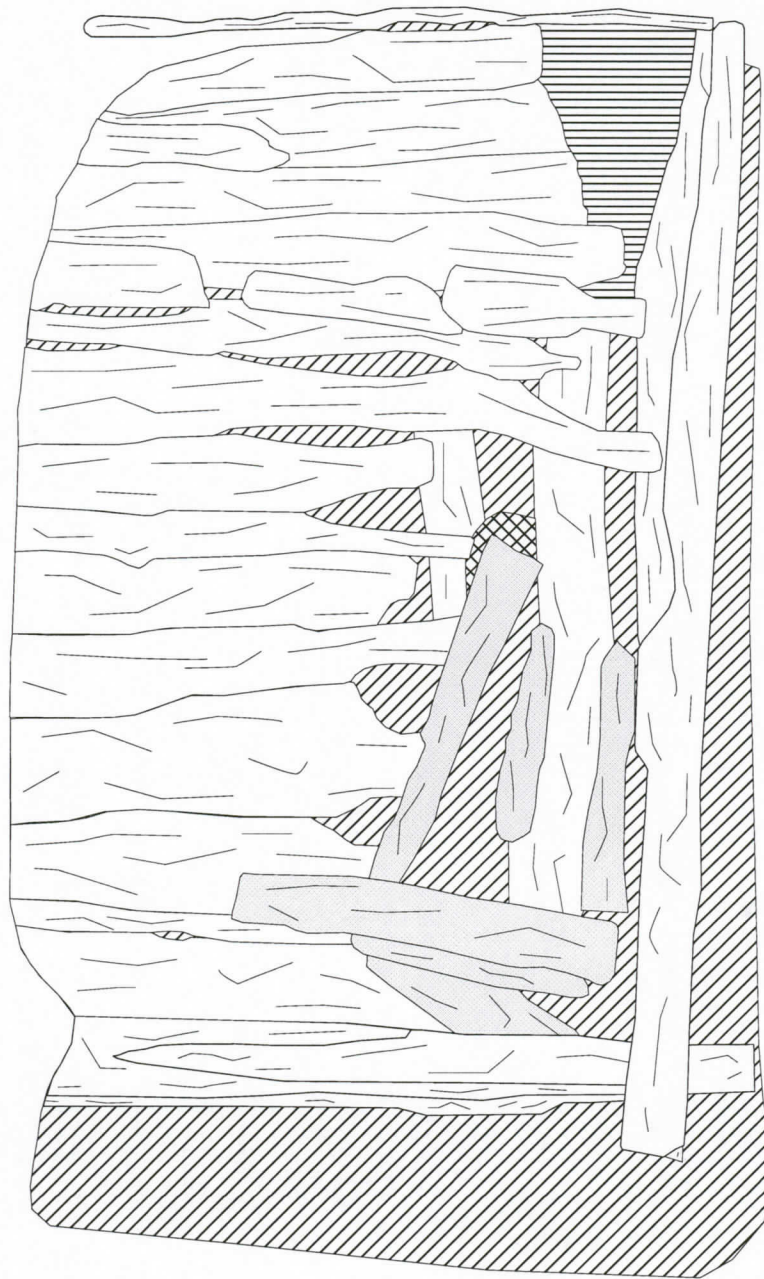
x=92
y=50

0 1 m

x=109 +
y=57 +

+ x=107
y=57

x=109 +
y=54 +

+ x=107
y=54

Sekoittunut savi

Punainen palanut hiekka

Ruskea likamaa

Hiiltynyt puu

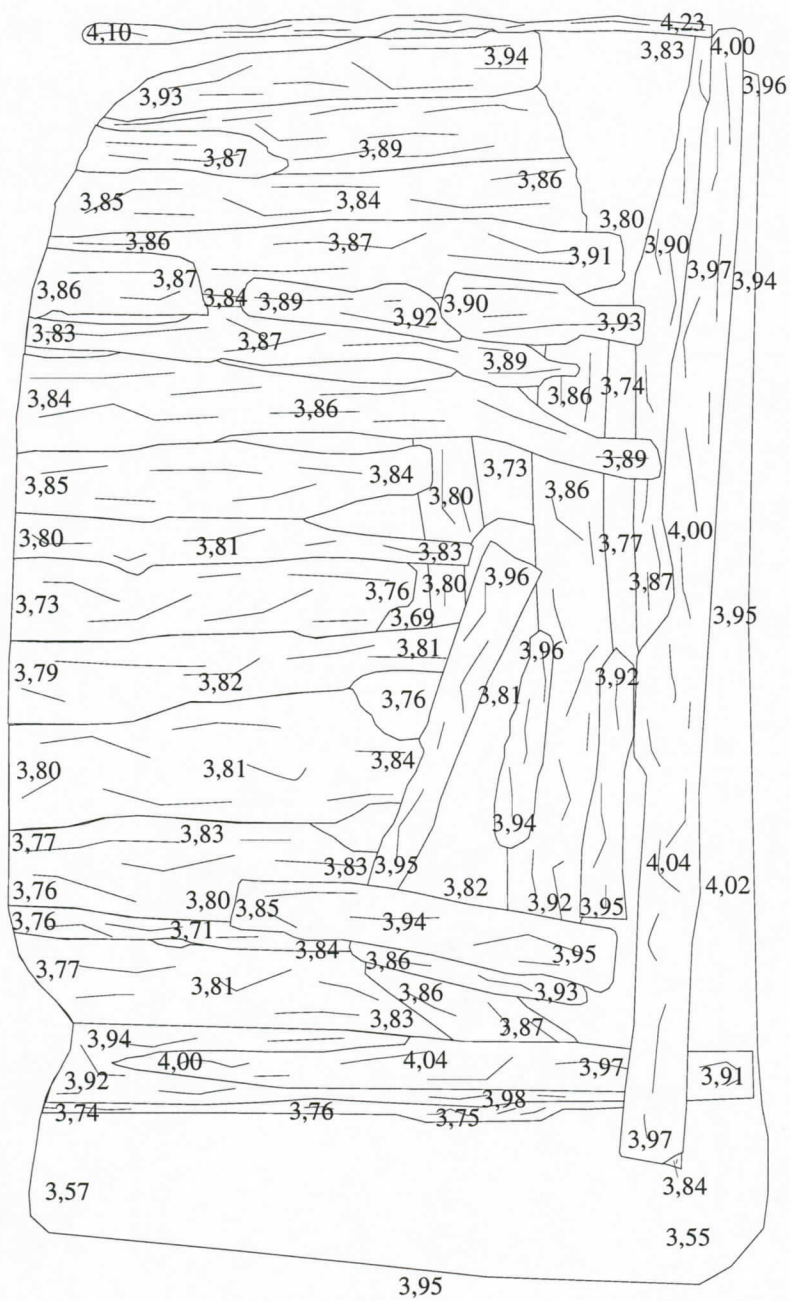

Hiiltynyt irtopuu

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Hirsirakennus	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 7

x=109
y=57 +

+ x=107
y=57

x=109
y=54 +

+ x=107
y=54

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Vaaituskartta Hirsirakennus	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
K. Arminen V-P Herva	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 8

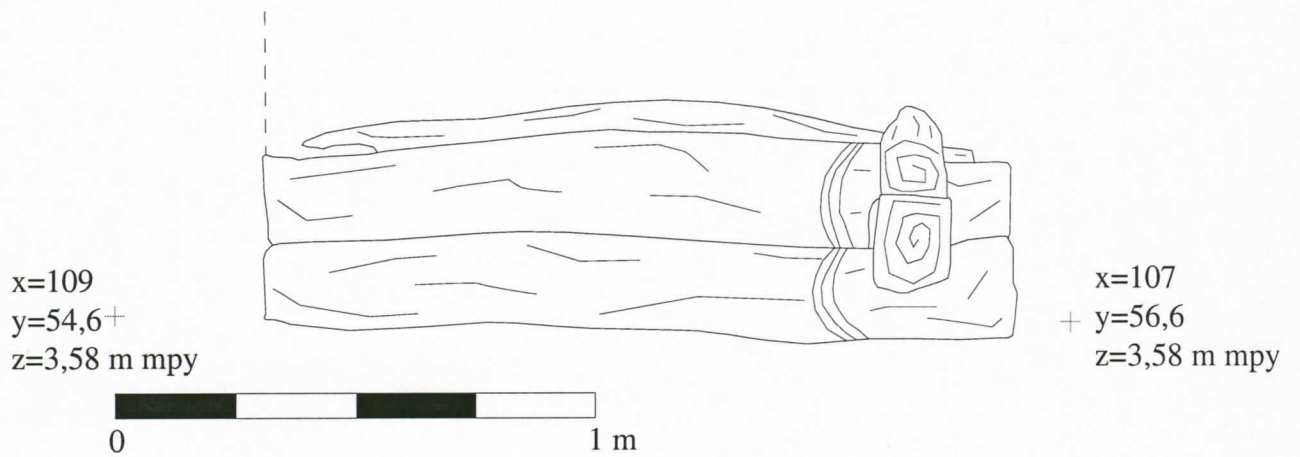

Hiiltynyt puu

5,35 m mpy

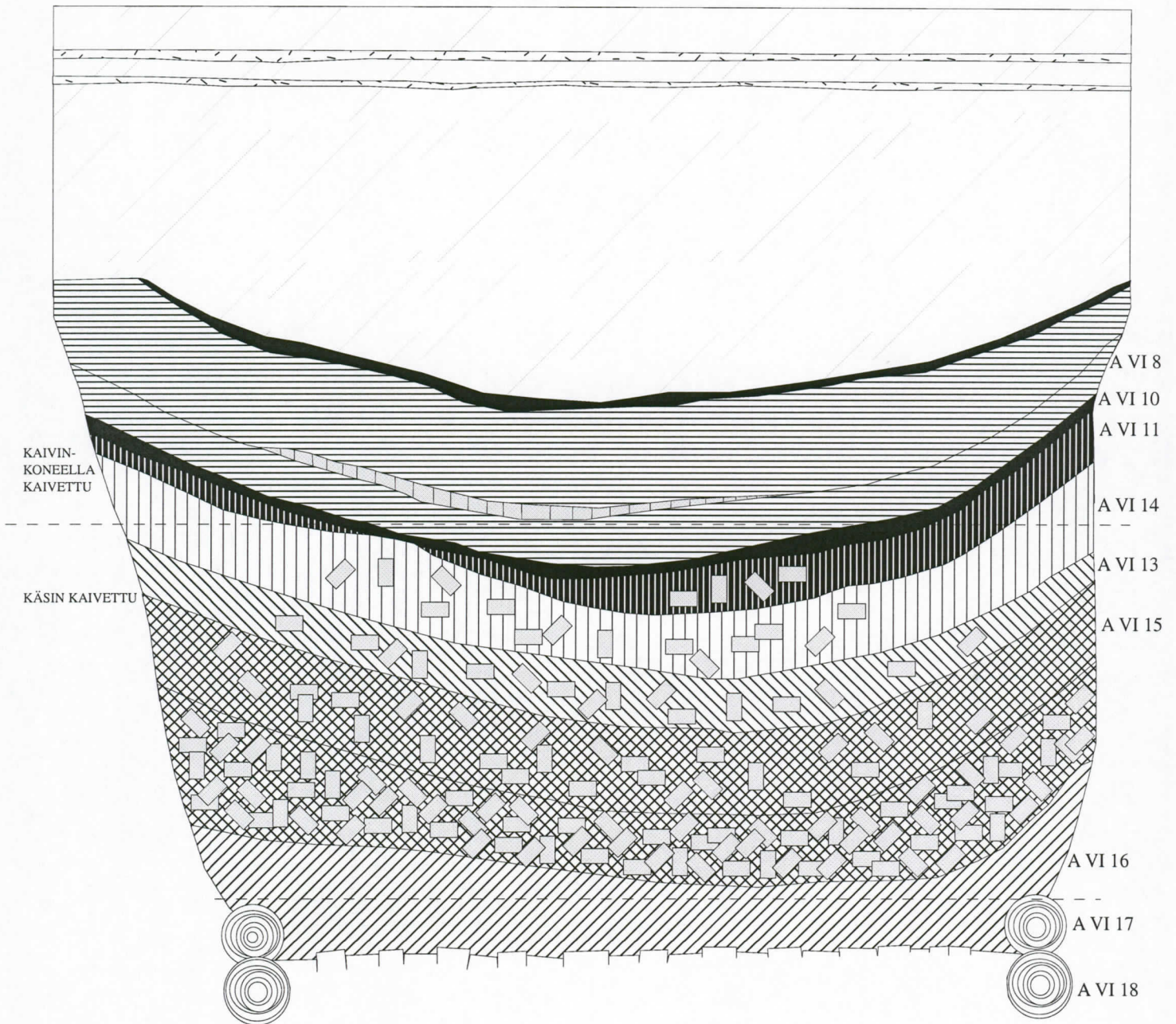
x=109
y=54,6 +
z=4,58 m mpy

x=107
+ y=54,6
z=4,58 m mpy

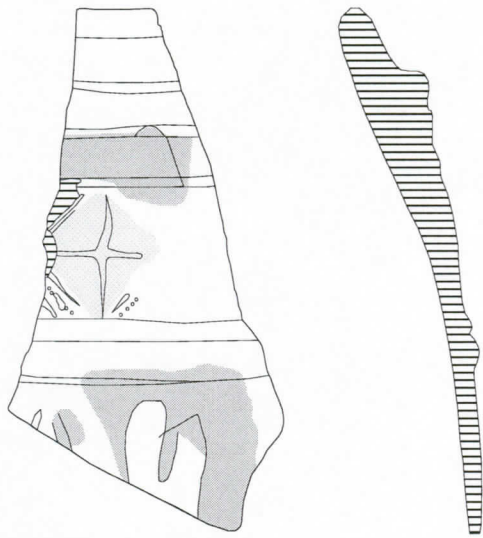
 Hiiltynyt hirsi

TORNIO Govenius V-P Herva 2000	Profiilikartta Hirsirakennuksen lounaisseinä	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva	TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO	
	KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	Kartta 9

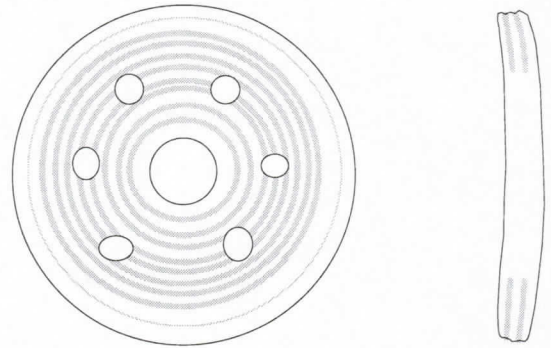
- Sora
- Sekoittunut maa
- Ruskea likamaa (A VI 8)
- Hiilensekainen musta likamaa (A VI 11)
- Ruskea vanha likamaa (A VI 14)
- Punainen likamaa (A VI 13)
- Likainen savinen maa (A VI 15)
- Sekoittunut savi (A VI 16, A VI 17)
- Hiilikerros (A VI 10)
- Tiili
- Hiiltynyt hirsilattia (A VI 18)

TORNIO Govenius V-P Herva 2000		Profiilikartta Hirsirakennuksen luoteisprofiilin rekonstruktio	
MITTAUSDOKUMENTOINTI K. Arminen V-P Herva		TORNIONLAAKSON MAAKUNTAMUSEO KESKIKATU 22 95400 TORNIO P. 016-43211	
		Kartta 10	

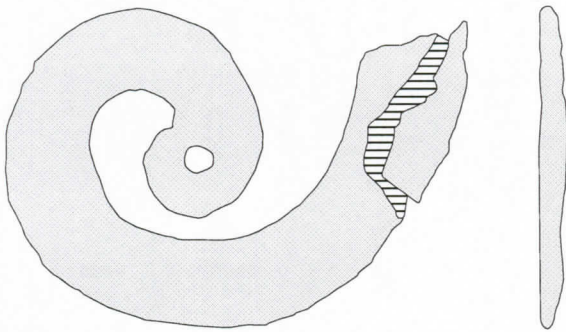
0 3 cm

KM 2000054:218, 235

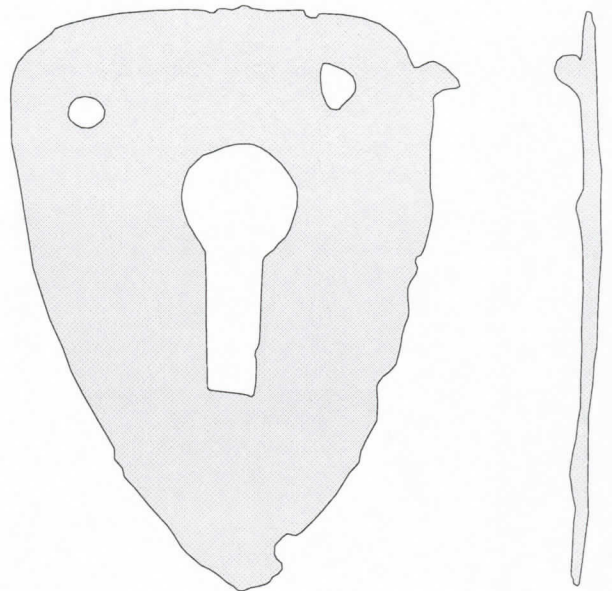
0 3 cm

KM 2000054:45

0 3 cm

KM 2000054:231

0 3 cm

KM 2000054:231

Tornio Govenius, kaupunkiarkeologiset pelastuskaivaukset 3-21.7.2000

Diapositiiviluettelo

1. Alue VI: 4-5, kuvassa näkyy palojälkiä peruskiveyksen vieressä. Suunta 150.
2. Maassa kellarin koillisseinän ulkopuolella näkyvät kellarin rakentamisen aikaiset kaivuujäljet (Alue II:2). Kuvassa vasemmalla näkyy kellarin holvikaton tiilirakennetta kellarin koillisseinän päällä.
3. Maassa kellarin koillisseinän ulkopuolella näkyvät kellarin rakentamisen aikaiset kaivuujäljet (Alue II:2). Suunta 350.
4. Kellarin portaikon kaakkoisseinä. Kuvassa näkyy kivilohkareiden ulkopuolella oleva sorakerros (Alue II:3) ja taustalla kellarin holvikaton tiilirakennetta. Suunta 250.
5. Kellarin portaikon koillisseinä. Kivilohkareiden ulkopuolella sorakerros (Alue II:3). Suunta 350.
6. Kellarin kaakkoisseinän vierustan mahdollisia romahtaneita hyllyrakenteita. Suunta 150.
7. Kellarin puisen parioven toinen puolisko ja kellarikomeron puuovi kellarista päin kuvattuna. Suunta 0.
8. Kellarin kaakkoisseinä, holvikaton alaosan tiilirakennetta kivien päällä. Kuvassa näkyy myös kellarin sisäpuolen mahdollisia romahtaneita hyllyrakenteita. Suunta 250.
9. Hirsikehikon päällä olevia kerroksia, luoteisprofiilin koillispää. Suunta 350.
10. Portaikon alkupää. Suunta 150.
11. Portaikon alkupää. Suunta 100.
12. Portaikon alkupää, kolme ylintä askelmaa. Suunta 350.
13. Näkymä portaikon ylitse kellariin. Suunta 250.
14. Portaikon alkupään ja kellarikomeron välinen alue. Suunta 350.
15. Syvennykset portaikon koillis- ja kaakkoisseinissä. Suunta 100.
16. Portaikon koillisseinän syvennys. Suunta 50.
17. Tyokuva.
18. Yksityiskohta portaikosta. Kuvassa näkyy portaikon 90 asteen käännös. Suunta 350.
19. Näkymä portaikosta kohti kellaria. Etualalla portaikkoon pudonnut kivilohkare, joka on mahdollisesti oven kamana. Suunta 250.
20. Tyokuva.
21. Kellarin puisen parioven toinen puolisko kellarista kuvattuna. Suunta 100.
22. Kellarin puisen parioven toinen puolisko kellarista kuvattuna. Etualalla betonilattiaa, taustalla portaikon kivirakennetta. Suunta 0.
23. Kellarikomeron ovi kellarista kuvattuna. Suunta 350.
24. Kellarin puisen parioven toisen puoliskon yläosa kellarista kuvattuna. Kuvassa näkyy myös portaikon kivirakennetta. Suunta 0.
25. Hirsikehikon rakennetta. Suunta 150.
26. Hirsikehikon rakennetta. Suunta 350.
27. Hirsikehikon päällä olevia kerroksia, luoteisprofiili. Suunta 350.
28. Hirsikehikko. Suunta 250.
29. Hirsikehikon rakennetta. Suunta 350.
30. Yleiskuva hirsikehikosta. Suunta 350.
31. Yleiskuva hirsilattiasta. Suunta 50.
32. Yleiskuva hirsikehikosta. Suunta 50.
33. Hirsilattian eteläkulma ja lounaisseinän perushirsi. Suunta 50.
34. Kellarikomeron puuovi komeron puolelta kuvattuna. Suunta 150.
35. Hirsikehikosta poistettuja hirsiä kaivausalueen reunalla.
36. Näkymän kellarin takaseinän päältä kohti portaikkoa. Suunta 50.
37. Tyokuva.
38. Kellarin etelänurkka. Kuvassa näkyy holvatun katon alaosaa. Suunta 250.
39. Kellarin länsikulma kellarista kuvattuna. Suunta 300.
40. Kellarin takaseinä kellarista kuvattuna. Suunta 250.
41. Kellarin takaosa kaakkoisseinän päältä. Suunta 300.
42. Kellarin kaakkoisseinän rakennetta kellariin päin kuvattuna. Suunta 350.
43. Kellarin kaakkoisseinän rakennetta kellariin päin kuvattuna. Suunta 350.
44. Kellarin eteläkulman rakennetta kellariin päin kuvattuna. Suunta 350.
45. Kellarin länsinurkan kivirakennetta. Suunta 50.
46. Kellarin länsinurkan kivirakennetta. Suunta 100

47. Kellarin rakennetta. Suunta 100.
48. Kellarin ja kellarikomeron kulman kivi- ja tiilirakennetta. Suunta 50.
49. Yleiskuva kellarikomeron rakenteista. Suunta 50.
50. Kellarikomeron seinän kivirakennetta. Suunta 50.
51. Kellarikomeron luoteisseinän tiilirakennetta. Suunta 150.
52. Kellarikomeron pohjoisnurkka. Suunta 50.
53. Työkuva.
54. Kellarikomeron koillisseinä. Suunta 50.
55. Kellarikomeron ovi komerosta päin. Huomaa saranat. Suunta 150.
56. Yleiskuva kellarista. Suunta 150.
57. Kellarikomeron seiniä ja lattiaa. Suunta 300.
58. Kellarin takaosa. Suunta 250.
59. Kellarin pitkä kaakkoisseinä. Suunta 150.
60. Yleiskuva kellarin etuosasta, kellarikomerosta ja portaikosta. Suunta 50.
61. Kellarin takaosa. Taustalla näkyy koeojan sijainti. Suunta 300.
62. Kellarin puisen parioven toisen puoliskon yläosa kellarista kuvattuna. Kuvassa näkyy myös portaikon kivirakennetta. Suunta 100.
63. Kellarin puisen parioven toisen puoliskon alaosa kellarista kuvattuna. Oikealla näkyy portaikkoon pudonnut kivilohkare, joka on mahdollisesti oven kamana, ja kellarikomeron ovi sekä etualalla kellarin betonilattiaa. Suunta 0.
64. Kellarin eteläkulman rakennetta. Suunta 50.
65. Yleiskuva kaivausalueesta Jääkärikadulle päin. Suunta 300.
66. Hirsilattian rakennetta ja sen päällä olevia puita. Suunta 50.
67. Hirsikehikon päällä olevia kerroksia, luoteisprofiilin lounaispää. Suunta 350.
68. Työkuva.
69. Yleiskuva kaivausalueesta. Suunta 150.
70. Hirsikehikon etelänurkka.
71. Hirsikehikosta poistettuja hirsiiä. Oikealla alhaalla näkyy hirsikehikon kaakkoisreunalla olevien kerrosten profiilia.
72. Työkuva.
73. Kellarin kaakkoiseinän rakennetta laastin alla. Suunta 150.
74. Kellarin kaakkoiseinän rakennetta laastin alla. Suunta 150.
75. Rautaesineitä kellarista.
76. Merkittyjä tiiliä.

Tornio Govenius, kaupunkiarkeologiset pelastuskaivaukset 3-21.7.2000

Mustavalkonegatiiviluettelo

Filmi 1:

1. Alue VI: 4-5, kuvassa näkyy palojälkiä peruskiveyksen vieressä. Suunta 150.
2. Maassa kellarin koillisseinän ulkopuolella näkyvät kellarin rakentamisen aikaiset kaivuujäljet (Alue II:2). Kuvassa vasemmalla näkyy kellarin holvikaton tiilirakennetta kellarin koillisseinän päällä.
3. Maassa kellarin koillisseinän ulkopuolella näkyvät kellarin rakentamisen aikaiset kaivuujäljet (Alue II:2). Suunta 350.
4. Kellarin portaikon kaakkoisseinä. Kuvassa näkyy kivilohkareiden ulkopuolella oleva sorakerros (Alue II:3) ja taustalla kellarin holvikaton tiilirakennetta. Suunta 250.
5. Kellarin portaikon koillisseinä. Kivilohkareiden ulkopuolella sorakerros (Alue II:3). Suunta 350.
6. Kellarikomeron päätyseinän päältä kuvattuna. Taustalla näkyy kellarin mahdollisia romahtaneita hyllyrakenteita.
7. Kellarin kaakkoisseinän vierustan mahdollisia romahtaneita hyllyrakenteita. Suunta 150.
8. Kellarin puisen parioven toinen puolisko ja kellarikomeron puuovi kellarista päin kuvattuna. Suunta 0.
9. Kellarin kaakkoisseinä, holvikaton alaosan tiilirakennetta kivien päällä. Kuvassa näkyy myös kellarin sisäpuolen mahdollisia romahtaneita hyllyrakenteita. Suunta 250.
10. Hirsikehikon päällä olevia kerroksia, luoteisprofiilin koillispää. Suunta 350.
11. Portaikon alkupää. Suunta 150.
12. Portaikon alkupää. Suunta 100.
13. Portaikon alkupää, kolme ylintä askelmaa. Suunta 350.
14. Näkymä portaikon ylitse kellariin. Suunta 250.
15. Portaikon alkupään ja kellarikomeron välinen alue. Suunta 350.
16. Syvennykset portaikon koillis- ja kaakkoisseinissä. Suunta 100.
17. Portaikon koillisseinän syvennys. Suunta 50.
18. Työkuvaa.
19. Yksityiskohta portaikosta. Kuvassa näkyy portaikon 90 asteen käänös. Suunta 350.
20. Näkymä portaikosta kohti kellaria. Etualalla portaikkoon pudonnut kivilohkare, mahdollisesti oven kamana. Suunta 200.
21. Työkuvaa.
22. Yksityiskohta kellarikomeron ovesta. Sarana. Suunta 350.
23. Kellarin puisen parioven toinen puolisko kellarista kuvattuna. Suunta 100.
24. Kellarin puisen parioven toinen puolisko kellarista kuvattuna. Etualalla betonilattiaa, taustalla portaikon kivrakennetta. Suunta 0.
25. Kellarikomeron ovi kellarista kuvattuna. Suunta 350.
26. Kellarin puisen parioven toisen puoliskon yläosa kellarista kuvattuna. Kuvassa näkyy myös portaikon kivrakennetta. Suunta 0.
27. Kellarin puisen parioven toinen puolisko. Suunta 0.
28. Kellarin puisen parioven toinen puolisko. Suunta 100.

Filmi 2:

29. Näkymä kellarin peräseinän päältä kohti portaikkoa. Suunta 50.
30. Hirsikehikon rakennetta. Suunta 150.
31. Hirsikehikon rakennetta. Suunta 350.
32. Hirsikehikon päällä olevia kerroksia, luoteisprofiili. Suunta 350.
33. Hirsikehikko. Suunta 250.
34. Hirsikehikon rakennetta. Suunta 350.
35. Yleiskuva hirsikehikosta. Suunta 350.
36. Yleiskuva hirsilattiasta. Suunta 50.
37. Yleiskuva hirsikehikosta. Suunta 50.
38. Hirsilattian eteläkulma ja lounaisseinän perushirsi. Suunta 50.
39. Kellarikomero ja sen puuovi. Suunta 150.
40. Hirsikehikosta poistettuja hirsitä kaivausalueen reunalla.
41. Näkymä kellarin takaseinän päältä kohti portaikkoa. Suunta 50.

Filmi 3:

42. Työkuva.
43. Kellarin etelänurkka. Kuvassa näkyy holvatus katon alaosa. Suunta 250.
44. Kellarin länsikulma kellarista kuvattuna. Suunta 300.
45. Kellarin takaseinä kellarista kuvattuna. Suunta 250.
46. Kellarin takaosa kaakkoisseinän päältä. Suunta 300.
47. Kellarin kaakkoisseinän rakennetta kellariin päin kuvattuna. Suunta 350.
48. Kellarin kaakkoisseinän rakennetta kellariin päin kuvattuna. Suunta 350.
49. Kellarin eteläkulman rakennetta kellariin päin kuvattuna. Suunta 350.
50. Kellarin länsinurkan kivirakennetta. Suunta 50.
51. Kellarin länsinurkan kivirakennetta. Suunta 100.
52. Kellarin rakennetta. Suunta 100.
53. Kellarin luoteisseinän rakennetta. Suunta 150.
54. Kellarin ja kellarikomeron kulman kivi- ja tiilirakennetta. Suunta 100.
55. Kellarin ja kellarikomeron kulman kivi- ja tiilirakennetta. Suunta 50.
56. Yleiskuva kellarikomeron rakenteista. Suunta 50.
57. Kellarikomeron seinän kivirakennetta. Suunta 50.
58. Kellarikomeron luoteisseinän tiilirakennetta. Suunta 150.
59. Kellarikomeron puuovi komeron puolelta kuvattuna. Suunta 150.
60. Kellarikomeron pohjoisnurkka. Suunta 50.
61. Työkuva.
62. Kellarikomeron koillisseinä. Suunta 50.
63. Kellarikomeron ovi komerosta päin. Huomaa saranat. Suunta 150.
64. Yleiskuva kellarista. Suunta 150.
65. Kellarikomeron seiniä ja lattiaa. Suunta 300.
66. Kellarin takaosa. Suunta 250.
67. Kellarin kaakkoisseinä. Suunta 150.
68. Yleiskuva kellarin etuosasta, kellarikomerosta ja portaikosta. Suunta 50.
69. Kellarin takaosa. Taustalla näkyy koeojan sijainti. Suunta 300.
70. Yleiskuva kellarista. Suunta 250.
71. Kellarikomero ylhäältäpäin. Suunta 50.
72. Yleiskuva kellarista. Suunta 50.

LÖYTÖLUETTELO

KM 2000054:1-250

Historiallisen ajan kaivauslöytöjä, jotka fil. yo. Vesa-Pekka Herva kaivautti Goveniuksen tontilla Torniossa 3-21.7.2000 Tornionlaakson maakuntamuseon toimeksiannosta.

Pintamaan poisto

1. Keramiikkaa 33,47 g
Yksi punasavinen reunapala vadista tai kulhosta, sisäpinnalla vaaleankeltainen lasitus. Sekoitteena kvartssia ja mahdollisesti tiilimurskaa. Reunaa kiertää punainen ja ruskea hedelmäkoristelu. Lähempänä astian pohjaa kiertävät punaisin pistein toteutetut sisäikkäisistä kehistä muodostuvat koristeet.
2. Keramiikkaa 8,28 g
Yksi palanen punasavista keramiikkaa. Sekoitteena mahdollisesti tiilimurska. Sisäpinnalla on kirkas lasitus, ulkopinnalla tummanruskea lasitus. Ulkopintaa kiertävät matalat harjanteet.
3. Fajanssia 5,45 g
Yksi palanen valkoiseksi lasitettua fajanssia, jossa toisella puolella on sinistä kukkakoristelua.
4. Mustepullo 56,45 g
Kirkasta lasia oleva nelikulmainen pullo, joka on ehjä suuosasta puuttuvaa pientä palasta lukuun ottamatta. Lasimassassa on runsaasti ilmakuplia ja pinta on kevyesti patinoitunut. Pullon sivun pituus on 42 mm ja korkeus 31 mm, kaulan korkeuden ollessa n. 19 mm.
5. Liitupiippujen katkelmia 11,13 g
Kolme kappaletta, joista kaksi varren katkelmaa ja yksi miltei kokonainen piipunpesä. Pesän takapuolella on kuusisakarainen tähti/kukka-kohokuvio.
6. Taottu rautanaula 10,80 g

Pintamaan poisto, portaikon ulkopuoli

7. Fajanssia 9,69 g
Yksi reunapala syvästä lautasesta. Lasitus valkoinen, yläpinnalla mustaa, kasviaiheista koristelua.
8. Liitupiipun varren katkelma 3,26 g

Jääkärikadun profiili (lautojen jäänteet x = 104, y= 51)

9. Ikkunalasia 4,53 g
Viisi palasta vihertävää ikkunalasia. Pinnassa selvä patina.
10. Kirkasta lasia (peiliä?) 2,59 g
Yksi palanen kirkasta lasia, jonka toisella puolella hopeointia. Lasin pinta on patinoitunut.
11. Ruskeaa pullolasia 9,16 g
Yksi palanen ruskeaa pullolasia läheltä pohjaa. Pullossa on ollut suorat sivut, joskin sen kulmat ovat pyöristetyt. Melko uuden näköinen.
12. Liitupiipun varren katkelma 1,87 g

Alue I, pintamaan poisto

13. Posliinia 13,27 g
Kaksi kappaletta. Toisessa palasessa korvakkeen jäänteet. Toinen palanen tunnistamaton.
14. Keramiikan reunapala 4,75 g

Punaista savea ulkopinnalla tummanruskea, sisäpinnalla kirkas lasitus

15. Vihreää ikkunaliasia 6,43 g
Viisi kappaletta, lasimassassa ilmakuplia ja pinnassa patina.

16. Taottuja rautanauvoja 36,72 g
Kaksi kappaletta.

Koeoja (kellarista luoteeseen)

17. Vihreää pullolasia 117,21 g
Pohjapalanen suurehkosta pullosta (pohjan halkaisija n. 120 mm). Lasimassassa runsaasti ilmakuplia.

18. Vihreää ikkunaliasia 7,07 g
Yksi palanen. Pinta voimakkaasti patinoitunut.

Alueet I:1, I:3, III, IV (=kellarin täytemaa)

19. Posliinilautanen 381,79 g
Arabian valmistama, miltei ehjä (kokoon liimattu). Reunaa kiertää sininen viiva ja lähempänä lautasen pohjaa on toinen, kapeampi sininen koristeviiva.

20. Posliinia 6,98 g
Kolme kappaletta. Yksi paloista on mahdollisesti kahvikupin pohjasta ja siinä on punaisella kirjaimet RT.

21. Keramiikkaa 8,33 g
Yksi palanen punasavista keramiikkaa. Sisäpinnalla tummanruskea lasitus.

22. Keramiikkaa 9,69 g
Kaksi kappaletta. Saviaines on väriltään vaalean kellertävää. Pinnassa on harmaa lasitus, joka mahdollisesti palamisen johdosta vaurioitunut.

23. Keramiikkaa 10,55 g
Yksi palanen, jossa valkoinen lasitus. Kuperalla puolella on kukkakuvioista (sininen-vihreä-punainen-keltainen) koristelua.

24. Keramiikkaa 2,26 g
Pieni palanen keramiikkaa, jossa on valkoinen lasitus. Toisella puolen on sinistä koristekuviointia.

25. Fajanssia 8,90 g
Palanen fajanssia, jonka toisella puolella on valkoinen/harmaa lasitus ja kääntöpuolella sini/valko/violetti lasitus vyöhykkeinä. Lasitus on vaurioitunut, ilmeisesti tulesa.

26. Fajanssia 9,36 g
Yksi kappale valkoiseksi lasitettu fajanssia. Paloista suurempi on ilmeisesti lautasesta, yläpuolella on sinistä kukkakoristelua ja alapuolella on astian jalka.

27. Vihreää pullolasia 62,09 g
Neljä kappaletta. Kahdessa kappaleessa on sauma. Palasissa on patinaa.

28. Kirkasta pullolasia 108,03 g
Kahdeksan kappaletta. Neljässä palassa kevyt patina ja yhdessä näistä on maallinen sormenjälki. Yksi paloista on mattapintainen, ilmeisesti hiottu.

29. Ruskeaa pullolasia 365 g
12 palasta ruskeaa pullolasia, joista kaksi on pohjakappaleita.

30. Ikkunaliasia 67,85 g

24 kappaletta, joista 20 vihreitä ja voimakkaasti patinoituneita ja neljä kirkasta ja kevyesti patinoituneita.

31. Sulanutta lasia 1,72 g
Yksi palanen, väriltään pastellinsininen. Pinnassa on maidonvalkoinen, ruskeapilkkuinen kerros.

32. Peilin katkelma 3,09 g
Pienehkö kappale kirkasta lasia, jonka toisella puolen on pahoin lohkeillut hopeointi. Pinta hieman patinoitunut.

33. Liitupiipun varren katkelmia 24,44 g
Yksitoista kappaletta.

34. Rautainen saranatappi 271,47 g
Tapin seinään työnnettävä pää kapenee kartiomaisesti tyveä kohti, tappipää puoreä. Tapin pituus on 77 mm ja seinään työnnettävän osan pituus 170 mm.

35. Rautaesine 448 g
Muodoltaan kilvenkupuramainen esine, joka on ilmeisesti osa uunin rakennetta. Esineen takapuolella on kiinni palanen laastia. Esineen halkaisija on 120 mm ja kupuran sisäosan halkaisija 43 mm. Puolipallon muotoisesen kupuran kuperalla puolella on kaksi pientä uloketta.

36. Niittejä 128,78 g
Kolme kappaletta rautaisia niittejä. Niittien pituus on n. 75 mm. Niittien toinen pää on pyöreä, toinen neliskulmainen (molempien päiden halkaisija on 28 mm). Päiden väliin jäävän rautatangon pituus on n. 65 mm.

37. Rautaisia saranoita 1430 g
Neljä kappaletta, joissa oveen ja karmiin kiinnitetyt osat yhdessä kolmessa tapauksessa sekä yksi ovipuolen osan katkelma. Saranatappi kiinnitetty ovenkarmiin ruuveilla (4 kpl), kiinnitysosaa neliskulmainen (9,0 x 4,5 x 0,5 cm), pyöreä tappi (7,7 x 1,4 cm) kiinni juuresta ja keskeltä karmiosassa. Ovikappaleet suorakaiteen muotoisia tankoja (kaksi 27,0 x 3,2 x 0,4 cm, yksi 22,0 x 3,2 x 0,4 cm ja katkelma), joiden saranatappiin kiinnitettävä pää kierretty rullalle (sisähalk. 1,5 cm), toinen pää leikattu koristeellisesti pisaranmuotoon. Osat kiinnitetty oveen ruuveilla, joiden reikiä on tangoissa kaksi ja pisaran keskellä yksi.

38. Kellarikomeron oven saranarauta ja lukko 1359 g
Saranaraudan pituus on 635 mm ja leveys 44 mm, paksuus 7 mm. Raudan toinen pää on rullattu putkimaiseksi, jonka halkaisija on 42 mm. Putkimaisessa päässä on kaksi pituussuuntaista uurretta. Raudan toisessa päässä on pyöreä levitys (halkaisija 52 mm), jonka päässä terävä, pituussuuntainen piikki (pit. n. 20 mm). Raudan keskilinjalla on viisi pyöreää reikää, joista on lyöty naulat läpi ja joiden halkaisija on n. 5 mm. Raudan koristellussa kärjessä on neliömäinen reikä, jonka halkaisija on 5 mm. Lukko on litteä, pitkänomainen ja päistään pyöristetty rautalevy, jonka pituus n. 150 mm, leveys 25 mm ja paksuus 3 mm. Molemmat päät on väännetty hieman ylöspäin. Kiinnityspäässä on pyöreä reikä, jonka läpi menee u-muotoinen rautakoukku. N. 40 mm päässä reiästä on lisäksi 8 mm korkea piikkimäinen uloke. Toisessa päässä on pitkulainen 30 mm pitkä ja 8 mm leveä reikä.

39. Muuriankkuri 492 g
Rautaa, varren pituus on 315 mm, ankkurin sakaroiden yhteispituus on 110 mm ja toisessa päässä roikkuvan renkaan läpimitta 95 mm.

40. Taottuja rautanauvoja 1791,76 g
87 kappaletta.

41. Kupariesineen katkelma 19,50 g
Esine on kaareva, muodoltaan hieman veitsenterämäinen, n. 86 mm pitkä pronssi/kuparilevyn suikale.

Alue I:2

42. Posliinia 1,32 g
Yksi reunapala.

43. Liitupiipun varren katkelma 1,33 g

44. Taottu rautanaula 17,59 g

Alue I:4

45. Nappi 4,10 g
Luuta. Läpimitta 29 mm, paksuus 4 mm. Napin keskellä olevan poratun reiän läpimitta on 5,5 mm. Reiässä näkyy poran jättämä spiraaliuurre. Keskimmäisen reiän ympärillä on 5 pienempää reikää, joiden läpimitta on n.3 mm. Napin toinen puoli on koristeltu uurretuihin, sisäkkäisiin ympyröihin. Myös esineen ulkokehällä näkyy spiraalimainen kierre.

Alue II pintamaan poisto (myös Alue II:1 sis. luetteloon)

46. Fajanssia 1,12 g
Yksi palanen laattamaisesta kappaleesta, lasitusta säilynyt toisella puolella.

47. Lasia 5,46 g
Yksi kaareva palanen (astiasta), läpinäkymätöntä, väriltään tumman sinivihreää. Kappaleen paksuus vaihtelee.

48. Ikkunalasia 1,11 g
Yksi kappale vihertävää ikkunalasia, pinta patinoitunut.

49. Taottu rautanaula 4,16 g

50. Liitupiipun varren katkelmia 1,47 g
Kaksi kappaletta.

Alue II:2

51. Fajanssia 7,05 g
Kuusi kappaletta, joista kaksi reunapaloja. Palaset ovat ohutseinäisiä, pinnan lasitus väriltään kellertävä.

52. Fajanssia 0,45 g
Yksi palanen, pinnan lasitus väriltään valkoinen.

53. Lasia 2,22 g
Yksi kaareva palanen vihreää lasia. Pinta karkea ja patinoitunut.

Alue II:3

54. Posliinia 1,80 g
Hivenen kaareva palanen posliinia. Kuperan puolen lasitus on ruskea, koveran puolen lasitus valkoinen. Valkoisella puolella, lähellä murtumapintaa sinistä viivakoristelua ja sen yläpuolella rivissä kolme pientä nystyrää.

55. Vihreää pullolasia 48,73 g
Neljä kappaletta. Lasimassassa runsaasti ilmakuplia ja pinta on patinoitunut. Palaset ovat kaikki samasta pullosta.

56. Kirkasta pullolasia 16,45 g
Yksi palanen pullon kaulasta. Palasessa on sauma. Pinta on patinoitunut.

57. Kirkasta lasia 4,64 g

Seitsemän palaa kirkasta, ohutseinäistä lasia. Astiaa on kiertänyt hiottu kaistale, jonka leveys on 11 mm. Hiomajälkiä on neljässä palasessa.

Alue II:4

58. Vihreää lasia 17,94 g
Yksi palanen. Muodoltaan kaareva palanen lienee peräisin astiasta. Lasimassassa on runsaasti ilmakuplia ja pinta on patinoitunut.

Alue VI pintamaan poisto

59. Posliinia 5,91 g
Yksi reunapalanen astiasta, jonka halkaisija on n. 15 cm. Palasen sisäpinnalla on violettia koristelua (astiaa kiertävät viivat ja pisteviivat).

60. Fajanssia 7,22 g
Kolme palasta fajanssia, jossa valkoinen lasitus.

61. Vihreää ikkunalasia 14,48 g
Seitsemän palasta vihreää ikkunalasia, kaikissa voimakas patina pinnassa.

62. Sulanutta lasia 1,77 g
Yksi palanen sulanutta sinistä lasia.

63. Liitupiippujen katkelmia 4,09 g
Kaksi palasta, joista toinen on varren katkelma ja toinen pesän katkelma. Pesän suuta kiertää yksirivinen pistekoristelu.

64. Taottuja rautanuloja 47,79 g
Neljä kappaletta.

Alue VI:1

65. Keramiikkaa 5,65 g
Kolme kappaletta harmaata, hienosavista keramiikkaa. Pinnassa harmaa lasitus. Muistuttaa saksalaista kivisavikeramiikkaa.

66. Keramiikkaa 1,52 g
Yksi pala ruskeaa, punasavista keramiikkaa, jossa on tummanharmaa tulesa vaurioitunut lasitus.

67. Keramiikkaa 3,28 g
Yksi pala ruskeaa, punasavista keramiikkaa, jossa ruskea lasitus toisella puolella.

68. Keramiikkaa 15,79 g
Kolme palaa punasavista, lasittamatonta keramiikkaa.

69. Keramiikkaa 0,56 g
Yksi reunapala, savi väriltään valkoista. Pinta sinimusta (mattapintainen).

70. Fajanssia 5,26 g
Neljä palaa fajanssia, joissa valkoinen lasitus. Suurin paloista on reunapala ja kaksi mahdollisesti lautasen pohjapaloja.

71. Fajanssia 1,57 g
Kuusi palaa, joista yksi reunapala, fajanssia, joista neljässä jäljellä harmaata lasitusta. Reunapalasta lasite irronnut.

72. Sulanutta lasia 0,75 g
Kaksi kappaletta sinistä sulanutta lasia.

73. Ikkunalasia 45,56 g
44 palaa. Kahta kirkasta kappaletta lukuunottamatta kaikki palaset ovat väriltään vihreän eri sävyjä. Suurimassa osassa palasista samea pinta. Palasten pinnan patinan aste vaihtelee varsin uuden näköisestä suhteellisen paksuun, värikkääseen patinakerrokseen asti.

74. Pullolasia 81,35 g
41 palaa, joista yksi kirkasta lasia, muut neljää vihreän sävyä. Palojen lasimassassa on runsaasti ilmakuplia. Patinoituminen melko vähäistä. Yksi paloista on sulanut. Yksi paloista on pullon suusta.

75. Pronssilevy 1,01 g
Pitkänomainen pronssi- tai kuparipellin kappale, jonka pituus on 51 mm. N. 1 mm paksuisen kappaleen leveys toisessa päässä on 4 mm ja toisessa 5 mm. Kapeampi pää on pyöristetty ja siinä on halkaisijaltaan n. 1 mm kokoinen reikä. Levyn toinen pää on suora. Kappaleessa on kaksi loivaa taitetta. Kyseessä on mahdollisesti koristehela. (konservointi, piirros)

76. Liitupiippujen katkelmia 45,09 g
25 palaa, joista neljä piipun pesästä. Joukossa yksi miltei ehjä pesä, jossa ei ole koristelua tai leimoja. Kaksi pesäpaloista on ulkopinnaltaan kulmikkaita. Yhdessä varren katkelmassa on koristelua ("piparkakkureuna").

77. Taottuja rautanauvoja 185,99 g
20 kappaletta.

78. Piitä 7,16 g
Kolme kappaletta ruskehtavan harmaata piitä.

79. Luuta 42,13 g
13 kappaletta, joista yhdessä mahdollisia teurastuksen jälkiä. Paloista kahdeksan palaneita.

Alue VI:2

80. Fajanssia 1,40 g
Kaksi palasta fajanssia, joissa vaaleanpunainen lasitus toisella puolella. Toisen palasen kulmassa näkyy jälkeä violetista koristelusta.

81. Liitupiippujen varsien katkelmia 4,16 g
Kolme kappaletta.

82. Palanutta luuta 0,47 g
Yksi kappale.

Alue VI:4

83. Keramiikkaa 4,78 g
Yksi kappale väriltään harmaanruskeaa, punasavista keramiikkaa. Sekoitteena kvartssia. Pinnassa säilynyt hieman punaruskeaa lasitetta. Kappale on huomattavan nokeentunut pinnastaan.

84. Vihreää pullolasia 8,13 g
Kaksi pohjapalaa, joissa molemmissa ilmakuplia lasimassassa.

85. Vihreää ikkunalasia 16,52 g
Kahdeksan kappaletta, joista yhdessä voimakas patina, viidessä selvä ja kahdessa heikko patina pinnassa. Voimakkaan patinan kappaleen pinta on ruskea ja läpinäkymätön.

86. Riipus? 0,80 g
Esine on pieni, n. 14 mm halkaisijaltaan oleva rautarengas. Renkaan vahvuus on n. 3 mm. Renkaaseen on kiinnitetty pieni kupari/pronssirengas, joka on puolestaan kiinnittynyt valkoiseen liitumaseen kappaleeseen, jonka halkaisija on 10 mm ja paksuus n.1 mm.

87. Liitupiipun varsien katkelmia 12,18 g
Viisi kappaletta, joista yksi on haljennut. Lisäksi yksi on voimakkaasti nokeentunut.

88. Taottuja rautanauvoja 3,79 g
Kolme kappaletta.

89. Luuta 54,87 g
15 kappaletta, joista 9 palanut. Yksi pala on sarvea.

90. Kuonaa 5,25 g
Yksi kappale metallikuonaa, todennäköisesti rautakuonaa.

91. Kolikko
Kahden äyrin kolikko, leimattu 1777.

Alue VI:5

92. Posliinia 1,97 g
Kaksi kappaletta posliinia. Toinen kappaleista on koristeltu reunapala. Reunaa kiertää sininen kuviointi, toinen puoli lasitettu ruskeaksi. Toisessa kappaleessa ei ole koristelua, samasta tai samanlaisesta astiasta kuin edellinen kappale.

93. Posliinia 3,61 g
Neljä kappaletta posliinia, joista yhdessä kappaleessa on punavihreätä kukkakoristelua.

94. Posliinilautasen katkelma 2,80 g
Yksi kappale (21x15x6 mm) lautasen pohjasta. Kappaleen toisella puolella on vihreä leima, jossa on ilmeisesti Suomen leijona (ts. vaakuna) ruusukkeiden ympäröimänä.

95. Keramiikkaa 1,17 g
Yksi kappale harmaata, hienosavista keramiikkaa, jonka pinnassa harmaa lasitus. Muistuttaa saksalaista kivisavikeramiikkaa.

96. Keramiikkaa 6,31 g
Neljä palaa punasavista keramiikkaa, joissa on vihreä lasitus. Saven sekoitteena hiekkaa, ja yhden palan toisella puolella on merkkejä ruskeasta lasituksesta.

97. Keramiikkaa 8,52 g
Neljä palaa punasavista keramiikkaa, joissa ruskea lasitus. Sekoitteena kvartssia. Yhdessä palassa on lasitusta molemmilla puolilla.

98. Keramiikkaa 9,93 g
Neljä kappaletta harmaanruskeaa, punasavista, lasittamatonta keramiikkaa. Kappaleista kolme on reunapaloja.

99. Fajanssia 15,52 g
9 kappaletta. Palasissa on valkoinen lasitus, neljässä palassa on sinistä kuviointia.

100. Lasia 26,57 g
15 palaa. Osa kappaleista on pullosta (mm. yksi suosan pala), osa mahdollisesti astioista. Kolme mahdollista astian kappaletta ovat mattapintaisia, näistä kappaleista kahdessa on öljymäisen värikäs pinta.

101. Ikkunalasia 39,74 g
42 kappaletta, joista 25 on selvästi patinoituneita. Palasista kolme on kirkasta, loput kolmea eri vihreätä.

102. Liitupiippujen katkelmia 30,88 g
15 palasta, joista 14 varren katkelmia. Yksi paloista on piipun pesä, jossa jäljellä piipun vartta.

103. Poltettua liitusavea 0,28 g
25 mm pitkä liitusavinen "rulla". Kappale muistuttaa liitupiipun vartta (rullan halkaisija n. 4 mm), mutta rullan loppupää kiertyy alkupään päälle,

104. Taottuja rautanauvoja 153,56 g
17 kappaletta.

105. Rautakuonaa 22,00 g
Yksi palanen.

106. Luuta 40,76 g
18 Kappaletta, joista neljä palanutta.

Alue VI:6

107. Vihreää pullolasia 1,25 g
Yksi kappale tummanvihreää pullolasia. Lasimassassa runsaasti ilmakuplia.

108. Ikkunalasia 19,75 g
15 palaa, joista yksi pala on kirkasta ja loput neljää vihreän eri sävyä olevaa ikkunalasia. Paloista yksi on reunapala. Kuusi palaa ovat voimakkaasti patinoituneita ja näistä kolmen pinta on läpinäkymätön ja ruskea.

109. Sulanutta lasia 7,47 g
Viisi palaa sinistä sulanutta lasia.

110. Taottu rautanauula 11,07 g
Yksi kappale. Esine on pinnastaan kirkkaanpunainen.

111. Kuonaa 2,09 g
Yksi palanen.

Alue VI:7

112. Keramiikkaa 3,20 g
Yksi reunapala harmaata, lasittamatonta keramiikkaa, jonka pinta on musta/mustunut.

113. Lasiastian palanen 24,87 g
Yksi nuppimainen kappale (halkaisija 33 mm, korkeus 16 mm) kirkasta lasia.

114. Vihreää ikkunalasia 10,47 g
Kuusi kappaletta, joista kaksi tummemman vihreää (ilmeisesti samaa lasia) ja neljä vaaleamman vihreää. Toinen tummemman vihreistä paloista on reunapala, joka on myös sulanut.

115. Liitupiipun varren katkelmia 12,36 g
Seitsemän kappaletta, joista kaksi palanut.

5. Taottu rautanauula 6,84 g

Alue VI, kaivinkoneen jälkien siivoaminen

117. Keramiikkaa 3,21 g
Kaksi palasta harmaata hienosavista keramiikkaa. Harmaa lasitus. Keramiikka on kovaa ja hyvälaatuista. Muistuttaa saksalaista kivasavikeramiikkaa.

118. Keramiikkaa 10,22 g

Kaksi palasta punasavista, harmahtavaa keramiikkaa. Paloista toinen on astian pohjasta ja siinä on jäljellä vain hieman punaruskeaa lasitusta jäljellä. Toisen kappaleen savi on punertavampaa ja sen pinnassa on pahoin vaurioitunutta lasitusta.

119. Lasia 1,39 g
Kaksi palasta lasia, molemmat jonkinlaisista astioista. Toisen kappale on reunapala ja kirkasta lasia, mutta sen pinnassa on mattapintainen, maidonvärinen kerros. Toinen pala on vihreää, sirpaleista lasia.

120. Vihreää ikkunalasia 4,59 g
Kolme palaa. Kahdessa palassa voimakas patina.

121. Sulanutta lasia 4,08 g
Kaksi palasta sulanutta, sinistä lasia.

122. Liitupiippujen katkelmia 6,62 g
Neljä kappaletta, joista kolme varsien katkelmia ja yksi pesän suuosan katkelma.

123. Lyijyä 60,43 g
Yksi kappale lyijyputkea (halkaisija n. 18 mm), jonka toinen pää on suljettu. Putken pituus on 58 mm ja se on osin auki leikattu.

124. Taottuja rautanuloja 11,57 g
Kaksi kappaletta.

Alue VI:8

125. Keramiikkaa 5,39 g
Kolme palaa harmaata, hienosavista keramiikkaa, joissa harmaa lasitus. Muistuttaa saksalaista kivisavikeramiikkaa.

126. Keramiikkaa 24,35 g
Yksi palanen punasavista keramiikkaa, jonka sisäpinnalla tummanruskea lasitus. Toiselle puolella on kolme astiaa kiertävää koristeuurretta.

127. Keramiikkaa 2,90 g
Yksi reunapala punasavista keramiikkaa, jonka toisella puolella vaaleanvihreä lasitus. Lasitetun pinnan yläreunassa on jälkiä ruskeasta koristuksesta.

128. Keramiikkaa 4,86 g
Kaksi palaa keramiikkaa, joista molemmat reunapaloja. Saviaines on hienojakoista ja harmaata, pinta on musta.

129. Keramiikkaa 8,61 g
Yksi pohjapala, jonka saviaines harmaanruskeata ja melko hienojakoista. Lasittamaton.

130. Keramiikkaa 14,68 g
Kolme sekalaista keramiikan palasta. Yhdessä merkkejä vihreästä lasituksesta.

131. Fajanssia 0,57 g
Yksi palanen, jossa toisella puolella valkoinen lasite ja toisella puolella lasitteessa sinistä kuviointia.

132. Fajanssia 3,47 g
Kaksi palasta valkoisella lasituksella, joista toinen reunapala.

133. Lasia 15,19 g
Kaksi palasta tummaa, paksua lasia. Peräisin ilmeisesti astiasta. Pinta on paksun, värikkään patinan peitossa.

134. Vihreää pullolasia 2,41 g

Kaksi palasta.

135. Ikkunalasia 46,00 g
26 palaa, joista kaksi on kirkasta ja muut vihreitä. Yhdessätoista palassa on voimakas patina

136. Sulanutta lasia 3,50 g
Kolme kappaletta sinistä sulanutta lasia.

137. Liitupiipun katkelmia 8,30 g
Neljä palasta, joista kolme on varren katkelmia. Neljäs pala on piipun pesästä, jossa on koristeluna pesän suuntaisia kohoviivoja.

138. Taottuja rautanauvoja 97,17 g
14 kappaletta.

139. Kuonaa 93,12 g
Kaksi kappaletta.

140. Luuta 155,80 g
16 palasta, joista kaksi palanutta.

141. Kolikko
Yhden äyrin kolikko. Pinta vaurioitunut, mutta siitä erottuvat kirjaimet AF (Adolf Frederik).

Alue VI:9-10

142. Keramiikkaa 3,07 g
Yksi palanen harmaata, hienosavista keramiikkaa, jossa harmaa lasitus toisella puolella. Muistuttaa saksalaista kivisavikeramiikkaa.

143. Keramiikkaa 27,34 g
Kolme sekalaista palasta. Kaksi palasta on samasta astiasta (ts. sen reunasta). Saviaines on melko hienojakoista, väriltään harmaanruskeaa ja lasittamatonta. Kolmas palanen on melko karkea ja väriltään ruskea-harmaa-musta.

144. Fajanssia 2,83 g
Kaksi kappaletta, joissa siniharmaa lasitus. Lasitus on vaurioitunut. Toinen kappaleesta on reunapala.

145. Fajanssia 2,44 g
Yksi reunakappale, jossa valkoinen lasitus, toisella puolella myös sinistä kuviointia. Palasen pinta on aaltoileva.

146. Sulanutta lasia 12,41 g
Kolme palaa sulanutta lasia, joista yksi sininen ja kaksi vihreää.

147. Vihreää ikkunalasia 7,18 g
Viisi kappaletta, joista neljä on sulanut kiinni toisiinsa.

148. Liitupiipun varren katkelma 1,06 g

149. Rautaesineen katkelma 22,09 g
Epämääräisen muotoinen, laattamainen esineen katkelma.

150. Taottuja rautanauvoja 123,55 g
Yhdeksän kappaletta.

151. Kuonaa 0,97 g
Yksi kappale.

152. Luuta 29,98 g
Kuusi kappaletta, joista yksi palanut.

Alue VI:11

153. Keramiikkaa 1,08 g
Yksi palanen harmaasavista keramiikkaa, jossa molemmin puolin musta lasitus.

154. Keramiikkaa 11,96 g
Yksi reunapala (ilmeisesti vadista tai lautasesta), jossa toisella puolella myrkynvihreä lasitus. Lasittamaton puoli mustunut.

155. Fajanssia 3,17 g
Kaksi palasta, joissa toisella puolella harmaa lasitus. Toisessa palasessa lisäksi toisella puolella valkoinen lasitus, jossa sinistä koristelua.

156. Vihreää ikkunalasia 5,56 g
Kolme palasta, jotka kaikki vihreän eri sävyjä. Yksi paloista reunapala, toinen vahvasti patinoitunut.

157. Sulanutta lasia 2,92 g
Yksi kappale vihreää, sulanutta lasia.

158. Liitupiipun varren katkelmia 3,63 g
Kaksi kappaletta.

159. Rautaesineitä 27,98 g
Kaksi muodoltaan epämääräistä, levymäistä rautakappaletta.

160. Taottuja rautanauvoja 54,96 g
Kuusi kappaletta.

161. Luuta 112,21 g
12 kappaletta.

Alue VI:12

162. Liitupiipun varren katkelmia 10,55 g
Neljä kappaletta.

Alue VI:13

163. Keramiikkaa 77,92 g
Yksi reunakappale punasavista, ruskeaa keramiikkaa, jossa sekoitteena mahdollisesti hienojakoista kvartsia. Toisella puolella pahoin tuhoutunut epämääräisen värinen lasitus. Pala peräisin laakeasta, vatimaisesta astiasta (halkaisija n. 37-38 cm).

164. Keramiikkaa 40,42 g
Kolme kappaletta punasavista keramiikkaa, kaikki eri astioista, joista kaksi reunapalaa ja yksi pohjapala. Sekoitteena kaikissa paloissa hienojakoista kvartsia. Pohja- sekä toisessa reunakappaleessa on kirkkaavihreä lasitus vain toisella puolella ja toisessa reunapalassa saman värinen lasitus molemmilla puolilla. Toinen reunapaloista on halkaisijaltaan n. 20-21 cm jyrkkäreunaisesta astiasta ja toinen halkaisijaltaan n. 21 cm lautasmaisesta astiasta.

165. Keramiikkaa 12,63 g
Yksi kappale punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartsia. Toisella puolella kellertävä lasitus, jossa punaista koristelua.

166. Keramiikkaa 3,95 g

Yksi kappale punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Toisella puolella lasitus, jossa kellertäviä ja punaisia raitoa sisäkkäisinä kehinä.

167. Keramiikkaa 2,95 g

Yksi kappale punasavista keramiikkaa, sekoitteena kvartssia. Vaaleanvihreässä ja ruskealla koristeltu Lasitus on vain toisella puolella, se on vaaleanvihreää, jossa ruskeaa kuviointia.

168. Keramiikkaa 16,37 g

Yksi kappale punasavista keramiikkaa, sekoitteena kvartssia. Toisella puolella keltaruskea lasitus, jossa astian sisäpintaa kiertyviä loivia harjanteita. Lasittamattomalla puolella kolme astiaa kiertyvää uraa.

169. Keramiikkaa 4,80 g

Yksi kappale punasavista keramiikkaa, jossa ulkopuolella vihreä lasitus ja kohokuvioinen havumotiivikoristelu. Sisäpuolella punaruskea lasitus.

170. Keramiikkaa 2,33 g

Yksi kappale punasavista keramiikkaa, jossa punaruskea lasitus sisäpinnalla. Sekoitteena kvartssia. Lasittamattomalla ulkopinnalla kolme astiaa kiertyvää loivaa harjannetta.

171. Keramiikkaa 5,27 g

Yksi kappale ruskeaa, punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Toisella puolella tummanruskea lasitus, toinen puoli lasittamaton.

172. Keramiikkaa 26,58 g

Yksi reunakappale lasittamaton, ruskeaa, punasavista keramiikkaa. Kappaleen ulkopuolella kolme astiaa kiertyvää jyrkkää ja teräväreunaista harjannetta. Sekoitteena kvartssia. Pala peräisin jyrkkäreunaisesta astiasta, jonka halkaisija on n. 17 cm.

173. Keramiikkaa 17,34 g

Yksi kappale punasavista, määrittelemättömän muotoisesta astiasta. Saviaines on väriltään harmaanruskeataa. Sekoitteena kvartssia.

174. Keramiikkaa 9,40 g

Kolme kappaletta määrittelemättömä keramiikkaa. Paloista yksi on ilmeisesti reunapala; kyseisen kappaleen savi on harmaata, jossa on sekoitteena kvartssia ja musta pinta. Myös toisen palasen savi on harmaata, sekoitteen laadusta ei saa selvää. Kolmas kappale väriltään ruskeaa punasavista. Se on muodoltaan levymäinen ja sen toinen puoli, joka on ollut mahdollisesti lasitettu, on pahoin vaurioitunut.

175. Fajanssia 29,76 g

Yksi reunapala laakeasta astiasta, ilmeisesti kulhosta tai lautasesta, jonka halkaisija on n. 31 cm. Kappaleessa, joka on vääntymisen vuoksi menettänyt muotoaan, on molemmin puolin harmaa lasitus, joka on tosin vaurioitunut tullessa.

176. Fajanssia 35,06 g

14 kappaletta, joista kolme reunapaloja. Kaikissa palasissa on valkoinen lasitus molemmin puolin. Reunapaloista yhdessä on sinistä koristelua toisella puolella. Lopuista yhdestätoista palasta neljä on koristelemattomia, viidessä on koristelua yhdellä puolella ja kahdessa palasessa on sinistä kuviointia molemmilla puolilla. Yhdessä palasessa on kirjaimet el, jotka ovat alkujaan olleet osa pidempää tekstiä. Palojen paksuus vaihtelee 4-9 mm välillä. Palasten koristelu on keskenään varsin yhtenäinen, joskin sinisen koristelun sävy vaihtelee.

177. Fajanssia 2,10 g

Kaksi kappaletta joissa molemmilla puolilla tummanharmaa lasitus.

178. Fajanssia 0,57 g

Yksi kappale, jossa lasitus toisella puolella hieman vaaleamman keltainen kuin toisella puolella.

179. Vihreää lasia 39,26 g

Kaksi kappaletta paksua (n. 8-9 mm), tumman vihreätä lasia. Peräisin määrittelemättömän muotoisesta astiasta.

180. Sulanutta lasia 12,35 g
Kolme kappaletta, joista kahdessa on yhteensulanutta vihreää ikkunalasia. Kolmas paloista on varsin paksua lasia, jonka pinnassa on kirjava patina.

181. Vihreää ikkunalasia 958 g
313 kappaletta. Värin ja lasin paksuuden perusteella ainakin kolmea erilaista lasia. 66 paloista on reunakappaleita. Muutamassa palasessa on muita huomattavampi patina. Joissain paloissa näkyy selviä valumia ja lasimassassa on ilmakuplia.

182. Vihreää lasia 2,71 g
Kolme määrittelemätöntä lasinpalasta. Yksi mahdollisesti pullosta.

183. Liitupiippujen katkelmia 53,91 g
26 kappaletta varren katkelmia ja yksi kappale piipun pesästä. Yksi varren kappaleista on koristeltu piipun vartta kiertävillä siksak-viivoilla.

184. Ikkunanpuutteen katkelmia 10,53 g
Kaksi kappaletta, lyijyä.

185. Rautaa
12 kappaletta. Joukossa on yksi rautarengas (halkaisija 55 mm ja vahvuus 10 mm). Lisäksi on litteä, u-muotoinen kappale, jonka korkeus pohjasta sakaran päähän on 97 mm, paksuus n. 8 mm ja leveys sakaroiden päiden kohdalta 55 mm. Kolmas kappale on L-muotoinen toisesta päästään poikkileikkaukseltaan suorakulmainen (7x10 mm) ja toisesta päästään neliömäinen (9x9 mm). Toisen sakaran pituus on 51 mm ja toisen 46 mm. Poikkileikkaukseltaan U-muotoon taivutettu rautalevy, jonka pituus on n.220 mm ja leveys 16 mm, paksuus 22 mm. Viides kappale on litteä, n. 98 mm pitkä suorakaiteenmuotoinen levy, jonka toisessa päässä on sipulin siluetin muotoinen koristelu, jossa on reikä. Loput kappaleista ovat muodoltaan epämääräisiä, joskin kolme niistä on levymäisiä.

186. Taottuja rautanauvoja 141,60 g
13 kappaletta.

187. Kuonaa 7,23 g
Yksi kappale.

188. Piitä 6,95 g
Neljä kappaletta. Kaksi paloista tummanruskeita, yksi vaaleanruskea ja yksi harmaa.

189. Luuta 1134,30 g
74 kappaletta, joista 13 palanutta. Pitkissä luissa on teurastuksen jälkiä. Joukossa on lisäksi eri eläinten hampaita ja yksi kalan selkänikama.

Alue VI:14

190. Keramiikkaa 10,70 g
Yksi kappale punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena hienojakoista kvartsia. Toisella puolella kellertävä lasite, jossa ruskeita piste- ja viivakoristeita. Toisella puolella on jälkiä vihreästä lasituksesta ja astiaa on kiertänyt yksi kohollaan oleva harjanne.

191. Keramiikkaa 4,63 g
Yksi kappale punasavista keramiikkaa. Toisella puolella jälkiä vaurioituneesta lasituksesta. Sekoitteena kvartsia.

192. Keramiikkaa 3,34 g
Yksi kappale harmaata, hienosavista keramiikkaa, jossa toisella puolella harmaa lasitus. Muistuttaa saksalaista kivisavikeramiikkaa.

193. Fajanssia Seitsemän palaa, joista kuudessa molemmilla puolilla valkoinen lasitus. Kolmessa palassa sinistä kuviointia toisella puolella. Kaksi paloista on reunapaloja.	14,59 g
194. Fajanssia Yksi kappale, jossa keltainen lasitus. Toisella puolella ruskeata aaltoviivaa koristeena.	0,60 g
195. Fajanssia Yksi kappale, jossa vihreä lasitus toisella puolella.	0,26 g
196. Fajanssia Yksi kappale, jossa sininen lasitus toisella ja vaaleanharmaa toisella puolella.	1,84 g
197. Lasipullon katkelma Kolme palaa kirkasta lasia. Kyseessä on pienehkö lasipullo (mahdollisesti mustepullo). Pullossa juomukoristelu. Yksi paloista suupala.	15,88 g
198. Lasia Yksi pienehkö palanen aaltoilevaa lasia, jonka pinnassa on uurteita. Kappale on mattapintainen ja siinä on patinaa.	0,46 g
199. Vihreää ikkunalasiasia 11 kappaletta, kolme eri sävyä. Paloista neljästä patinaa ja yhdessä palassa valumajälkiä. Paloista kaksi on "kupruillut".	27,26 g
200. Sulanutta lasia Kaksi kappaletta, joista toinen sinistä ja toinen vihreää lasia.	9,12 g
201. Liitupiipun varren katkelmia Kahdeksan kappaletta.	19,39 g
202. Saranarauta 175 mm pitkä, litteä rautalevy, jonka toinen pää on rullattu putkeksi. Levyn paksuus 7 mm ja esineen leveys muuttuu putkiosan 34 mm:stä hiven pyöristetyn toisen pään 44 mm:iin. Raudassa on kolme reikää levyn keskijäljellä.	271,71 g
203. Taottuja rautanauvoja Kaksi kappaletta.	12,48 g
204. Luuta Kahdeksan kappaletta.	173,30 g
Alue VI:15	
205. Fajanssia Kolme kappaletta fajanssia. Paloissa valkoinen lasitus, kahdessa palassa toisella puolella sinistä kuviointia.	18,46 g
206. Liitupiipun pesä Ehjä liitupiipun pesä ilman koristelua tai leimoja.	9,87 g
207. Taotun rautanaulan katkelma Suuren rautanalan kantaosa.	23,73 g
208. Palanutta luuta Kaksi kappaletta.	0,58 g
Alue VI:16	

209. Rautaesine 26,75 g
U:n muotoinen rautalevy, jonka toinen pää on kääritty rullalle.
- Alue VI:17**
210. Keramiikkaa 40,76 g
Kolme kappaletta punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Kappaleiden ulkopinta on lasittamaton, sisäpuolella on vihreä-ruskea lasitus. Paloista kaksi on pohjapaloja.
211. Keramiikkaa 35,69 g
Yksi reunakappale punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Pala laakeasta astiasta, jonka halkaisija on n. 29 cm. Palasen ulkopinta on lasittamaton ja sisäpinnalla on vaaleankeltainen lasitus, jossa punaruskeaa kasvinlehtiornamentikkaa palan reunalla. Kauempana ulkokehästä leimattua pistekuviointia.
212. Keramiikkaa 8,75 g
Yksi reunapala punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Toinen puoli lasittamaton, toisella puolella ruskehtavanharmaa lasitus, jossa leimaamalla tehtyä koristelua.
213. Keramiikkaa 22,70 g
Yksi palanen punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Toinen puoli lasittamaton ja toisella puolella ruskea lasitus, jossa keltaisia raitoja kehämäisesti sisäkkäin.
214. Keramiikkaa 10,16 g
Yksi palanen punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Toinen puoli lasittamaton ja toisella puolella vihreänharmahtava lasitus, jossa ruskeita raitoja sekä koristepesteitä. Lasittamattomalla puolella astiaa kiertävä harjanne.
215. Keramiikkaa 2,78 g
Yksi palanen punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Toinen puoli lasittamaton ja toisella puolella ruskea lasitus. Lasittamattomalla puolella kaksi astiaa kiertävää harjannetta.
216. Keramiikkaa 3,50 g
Yksi palanen harmaata hienosavista keramiikkaa, jossa harmaa lasitus toisella puolella. Muistuttaa saksalaista kivilasikeramiikkaa.
217. Keramiikkaa 11,60 g
Yksi pohjapalanen keraamisesta astiasta. Sisäpinnalla merkkejä ruskeasta lasituksesta, ulkopinta lasittamaton.
218. Keramiikkaa 11,41 g
Yksi suukappale saksalaisesta kivilasikeramiikka-astiasta. Kyseessä on suljetun astian, mahdollisesti teekannun, pala. Ulkopinnalla on harmaa lasitus, jossa sininen koristeraita ja sen alla rombinmuotoinen kohoristikuvio, jossa purppurainen lasitus. Sisäpinnalla harmaa lasitus. Liimattu yhteen KM 2000054:235 kanssa.
219. Keramiikkaa 237,05 g
Kuusi kappaletta harmahtavaa, punasavista keramiikkaa, jossa sekoitteena kvartssia. Paloista kaksi on reunapaloja ja yksi pohjapala. Kaikki palaset todennäköisesti samasta astiasta. Pohjapalassa merkkejä harmaasta lasituksesta. Pinta on vaurioitunut tulella. Palat laakeasta, lautasmaisesta astiasta, jonka halkaisija on n. 36 cm.
220. Keramiikkaa 2,92 g
Yksi palanen valkoista, hienosavista keramiikkaa. Ulkopinnalla suolalasisitus. Muistuttaa saksalaista kivilasikeramiikkaa.
221. Keramiikkaa 8,07 g

Yksi reunapalanen punasavista lasittamatonta keramiikkaa. Sekoitteena kvartsia ja mahdollisesti keramiikka/tiilimurskaa.

222. Fajanssia 23,38 g
Kaksi palasta valkoiseksi lasitettua fajanssia lautasmaisesta astiasta. Kappaleiden pinta on vaurioitunut (tulelle altistumisesta johtuen).

223. Fajanssia 64,07 g
23 kappaletta valkoiseksi lasitettua fajanssia. Kappaleista kuusi on reunapaloja, joista kahdessa on toisella puolen sinistä koristelua. Muista paloista kuusi on koristelemattomia ja kymmenessä on sinistä koristelua (astiaa kiertäviä viivoja ja kasviaiheita) yhdellä puolella. Yhdessä palasessa, jonka lasituksen väri on hieman siniseen vivahtava, on koristelua molemmilla puolilla.

224. Fajanssia 1,01 g
Pieni palanen molemmin puolin keltaiseksi lasitettua fajanssia, jossa toisella puolella ruskeaa, teräväharjaista aaltoviivaa koristeena.

225. Fajanssia 19,31 g
Kolme palasta fajanssia. Paloista yksi on pohjapala, jonka sininen lasitus on (tulesa) vaurioitunut. Astian pohjaa on kiertänyt valkoinen koristeraita. Toisessa palassa on molemmin puolin (palanut) harmaa lasitus ja kolmannessa valkoinen/harmaa lasitus.

226. Vihreää pullolasia 4,09 g
Yksi palanen, jonka lasimassassa runsaasti ilmakuplia.

227. Vihreää ikkunalasia 95,63 g
39 kappaletta, kolmea eri vihreän sävyä. Joukossa kolme reunapalaa. Palojen lasimassassa on runsaasti ilmakuplia ja joidenkin kappaleiden pinnassa on huomattava patina.

228. Sulanutta lasia 13,92 g
Yksi palanen sulanutta, vihreää lasia.

229. Liitupiipun varsien katkelmia 20,45 g
12 kappaletta.

230. Ikkunanpuitteen katkelma 5,67 g
Lyijyä.

231. Rautaesineitä 247,96 g
Yhteensä neljätoista kappaletta. Joukossa on kaksi saranan katkelmaa, joista toinen on saranaraudan sipulin silhuetinmuotoinen kärki ja toinen toinen varsinaisen saranaosan katkelma. Saranaraudat saranan molemmin puolin on taivutettu 90 asteen kulmaan ja levyn läpi menee kaksi rautatappia. Katkelman pituus on 141 mm, 32 mm ja paksuus 2,5 mm. Joukossa on myös lukon hela, jossa avaimenreikä ja spiraalinmuotoinen esineen katkelma. Lisäksi joukossa on viisi mahdollista saranatappin katkelmaa, kolme epämääräisen muotoista pientä rautalevyn katkelmaa ja kapeaa ja litteää rautalevyn suikaletta.

232. Taottuja rautanauvoja 101,27 g
10 kappaletta

233. Luuta 360 g
45 kappaletta, joista 27 on palanutta. Luiden joukossa on mm. leukaluiden palasia, hampaita ja pitkiä luita, joissa teurastuksen jälkiä.

234. Simpukankuori 2,64 g

Alue VI: 18

235. Keramiikkaa 5,59 g

Yksi palanen saksalaista kivisavikeramiikkaa. Palasessa on harmaa lasitus ja sinistä koristelua ulkopinnalla. Liimattu yhteen KM 2000054: 218 kanssa.

236. Keramiikkaa 430 g
Kolme palasta punasavista keramiikkaa, jossa on vihreä lasitus sekä ulko- että sisäpinnalla. Sekoitteena kvartssia. Palaset kuuluvat samaan malja- tai kulhomaiseen astiaan. Yksi paloista on astian kokonainen pohja. Toisessa palassa on pienehkön korvakkeen palanen. Kolmas on kylkipala.

237. Fajanssia 16,19 g
Kolme reunapalaa lautasesta, jonka molemmin puolin on siniharmaa, vaurioitunut lasitus.

238. Vihreää ikkunalasiasia 2,70 g
Yksi palanen.

Alue VII pintamaan poisto

239. Fajanssia 0,52 g
Yksi palanen valkoiseksi lasitettua fajanssia, jossa on sinistä koristelua molemmilla puolilla.

240. Nuken jalka 3,81 g
Keraaminen (tai jostain massasta valmistettu) nuken jalka, jonka pituus on 48 mm. Jalan proksimaalissa päässä on rautatappi. Reisi ja puolet säärestä on maalattu vaaleanpunaiseksi, säären alaosa valkoiseksi ja katkennut jalkaterä kirkkaan punaiseksi.

241. Rautatanko 7,65 g
122 mm pitkä vääntynyt rautatanko, jonka vahvuus on 3 mm. Tangon toisessa päässä on terävä piikki. Noin 40 mm päässä toisesta päästä tanko kapenee 1 mm vahvuiseksi ja paksunee jälleen sen jälkeen (venytetty sulana?).

242. Taottuja rautanauvoja 63,61 g
Kuusi kappaletta.

243. Kolikko
1/4 killingin kolikko vuodelta 1827. Kolikon läpi on porattu reikä.

Alue VIII:1

244. Fajanssia 29,47
Viisi kappaletta fajanssia, joista ainakin neljä samasta astiasta. Paloista kolme on reunapaloja. Paloissa on valkoinen lasitus. Reunaa kiertää pyöreä harjanne. Kyseessä oleva astia on ilmeisesti syvä lautanen.

245. Vihreää ikkunalasiasia 2,30 g
Kaksi palasta, joissa molemmissa voimakas patina.

246. Liitupiipun varren katkelma 1,19 g

247. Rautalevyn katkelma 22,15 g
Epämääräinen, n. 4,5 mm paksu rautalevyn palanen, mitat n. 37x28 mm.

248. Taottuja rautanauvoja 13,64 g
Kaksi kappaletta.

249. Kuonaa 12,42 g
Yksi palanen.

250. Luuta 36,08 g
Neljä kappaletta, joista kaksi palanutta.